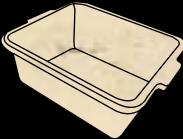

tintaren mintzoa
ink talking

the balde

0€

abendu | urtarrila
december | january

55

55

the balde

antsoain 1

31014 iruñea

t. +34 948 12 19 76

f. +34 948 14 82 78

donostia ibilbidea. 11 behe

20115 astigarraga

t. +34 943 44 44 22

f. +34 943 33 60 66

www.thebalde.net

info@thebalde.net

publi@thebalde.net

m. +34 686 485 980

publizitatea bizkaian / publicity in bizkaia:

manukleart

+34 946765108 / +34 633438611

bizkaia@thebalde.net

harpidetzak / suscriptions: goizeder anton

argitaratzailea / publisher: eragin.com . komunikazioa eragin sl

editore / editor: iñigo martinez

zuzendaria / director: koldo almandoz

diseinu burua / head of design: martin etxauri

zuzendari komertziala / comercial director

& publicitatea / publicity: iñigo martinez

diseinua / design: martin etxauri, txuma vazquez, iker bereziartua, eneko etxeandia.

itzulpenak / translations: smiley, 11 itzulpen.

ale honetako kolaboratzaileak / collaborators this issue: arkaitz villar, uxeta

labrit, julen azpitarte, hernan ordoñez, josu maroto, tatiana luna, imanol aizpuru, agurtzane

ortiz, jon juarez, aitziber alonso, susana segurola, mg.

ale honetako argazkilariak / photographers this issue: the balde crew, tatiana luna,

angulo, susana segurola.

komikia / comic: txo!?

harpidetza orria / subscription page: the balde crew

azaleko irudia / cover image: txo!?

aurkibidea / sumary: txo!?

inprimategia / printed at: espacegrafic

lege gordailua / legal: na-3244/01

The Baldek sortutako eduki guztiek honako lizentzia pean daude:

Aitortu-EzKomertziala-LanEratorririkGabe 2.5 Espainia

Aske zara: lan hau kopia, banatu eta jendaurrean hedatzeko ondorengo helbidean zehazten diren baldintza zehaztetan: <http://www.thebalde.net/lizentzia>

**Eusko Jaurlaritzako
Kultur sailak** diruz
lagundutako aldizkaria

Lan berritzaile, irudimentsu eta ausartak egiten
dituzula? bidali iezazkiguzu:

Imaginative, provocative and interesting
works? send them to: info@thebalde.net

3D zirriborroak

3D teknika zaila dela pentsatzen duzenontzat, hementxe hiru dimentsiotan zirriborroak egiten lagunduko dizun tresnatxo. Erabiltzen erraza, eta edozein kaxoitara gorde dezakezu. Ezin dugu bermatu efektua oso ongi geratzen denik, eh, baina ziur Teletienda gauza ergelagoak erosi dituzula eta ez zara kexatu!

3D sketches

For those of you who think that 3D techniques are difficult, here's a little device that'll help you to make 3D sketches. It's easy to use and you can keep it in any old box. We can't guarantee that the effects will be very good, but you've almost certainly bought sillier things on tv shops and you haven't complained about that!

3D...2D...1D...ZERO

mural mapa

Webgune honen bitartez, etxetik (edo lanetik, badakigu lanorduetan Interneten ibiltzeko ohitura duzula) munduan zehar margoturiko muralak bisitatzeko aukera izango duzu. Guk, grafiti turismoa deskubritu genuenetik, paretei begira pasatzen ditugu orduak. Atera probetxua zuk ere zure lanorduei.

<http://murallocator.org>

mural map

Using this website, you can visit different painted walls all over the world from home or from your workplace (yes, we know you use the Internet during office hours). Since we discovered graffiti tourism, we spend hours looking at walls. You too can make the most of your time at work.

<http://murallocator.org>

nontzefilm

Nontzefilm erreferentzia bihurtu da Internet jaialdien artean. Edizio berria martxan jarri dute, beraz, berandu baino lehen has zaitetz zure filmetxoari forma ematen, eta bidali Nontzefilm-era; lanorduek askorako ematen dute eta, paretak ikustez gain. Nontzefilm filmetxoak ikusteko irrikitan gaude!

www.nontzefilmak.com

nontzefilm

Nontzefilm has become a point of reference amongst Internet festivals. There's a new edition in the offing, so put your film together and send it to nontzefilm before it's too late. As well as giving people many hours of work and looking at walls, we're really keen to see nontzefilm's short movies.

www.nontzefilmak.com

www.buatxabal.eu

DISEINUA: Eloy Lopez "SafaringErnikan"
info@buatxabal.eu + 0034 948 637 167
PROMOZIO KODEA: thebalde

3D of finger

BUATXABAL[™]
Basque Clothing Co.

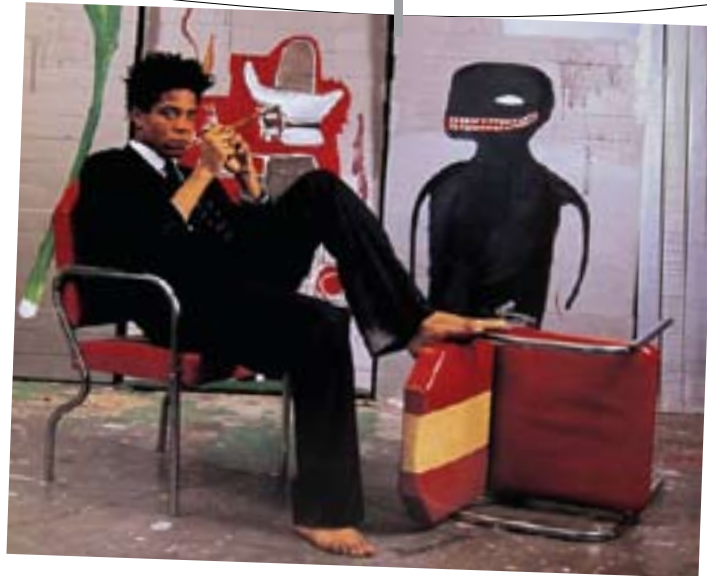
BASQUIAT LAND

mom & dad

Maitasuna azalean betirako marraztea ohitura zaharra da. Batzuetan ohitura zaharrak azken tendentziekin nahasteko joera izaten da. Hori pentsatuko zuen tatuaje hau egin zuenak. Guk ez dugu kexarik, bakoitzak nahi duen moduan oroitzen ditu bere gurasoak. Batzuk aitaren edo amaren antza dutenekin ezkontzen dira, beste batzuk, ezaba ezin daitezkeen pegatinak jartzen dituzte gainean.

mom & dad

There's nothing new about writing about everlasting love on people's skin. There's often a tendency to confuse old customs with the latest tendencies. That's what the people who did this tattoo must have thought. It's no problem for us, everyone can remember their parents as they want to. Some people get married with people who look like their parents, others tattoo themselves for life.

basquiat

Paris-ko Musee d'Art Modernen, urtarilaren amaiera bitarte, ikusgai dagoen Basquiat-en erakusketak txundituta utzi gaitu. Parisera bisita egin behar duzuenok ez galdu arren. Artista newyorktarraren hainbeste lan elkarrekin ikustea Stendhal sindromea sortzen duela esango lukete intelektualek. Guk, kasu honetan, lilura gaindosi kontzeptua aproposagoa dela uste dugu.

www.mam.paris.fr

basquiat

Paris' Musee d'Art Modern's Basquiat exhibition, which is on until the end of February, has amazed us. If you're going to Paris soon, please don't miss it. The intellectuals will say that seeing so much work by New York artists together will bring on Stendhal's syndrome. In this case, we'd say it's more like an overdose of wonderment.

www.mam.paris.fr

ornitorrinkus

"Uretako sator" australiarra bezalaxe, sailkatzen zaila den sorkuntza proiektua da Ornitorrinkus. Judith Montero eta Xabier Erkiziaren musika, Maialen Lujanbioren hitzak eta ahotsak, eta gure aldare partikularrean dugun santuetako bat den Jose Belmonteren ilustrazio ederrez osatua, Ornitorrinkus sorkuntza lan original, bitxi eta beharrezko horietakoa dela aldarrikatzen dugu.

www.ornitorrinkus.org

ornitorrinkus

Like the Australian "water mole", it's difficult to categorize the Ornitorrinkus project. Judith Montero and Xabier Erkizia's music, Maialen Lujanbio's words and voice, and a great favourite of ours, Jose Belmonte's beautiful illustrations make up Ornitorrinkus' original creativity, and we'd like to say that it's special and necessary.

www.ornitorrinkus.org

MILA KOLORE

zinegoak

8. edizioa beteko du Bilbon ospatzen den Zinegoak gay-lesbo-trans jaialdiak. Urtero lez, eta gabonetako betekada fisiko eta espiritualei aurre egiteko "alkaseltzerrik" onena eskainiko digu Zinegoakek. Urtarrilaren 22tik 30ra, Vatikanoak oraindik gomendatzen ez duen zine jaialdia.

www.zinegoak.com

zinegoak

This is going to be the 8th edition of Bilbao's Zinegoak, the gay-lesbo-trans festival. Like every year, Zinegoak offers us the best possible spiritual and physical aspirin. From the 22nd to the 30th of February, a festival still not recommended by the Vatican.

www.zinegoak.com

plexus

Koloretako hari fin eta iltzeekin konposatzen ditu Gabriel Dawe artistak bere instalazioak. Ia ia historiaurrekoa den teknologiarekin beste dimentsio batetara bidaiatzea posible da.

www.gabrieldawe.com

plexus

Gabriel Dawe composes his installations with colored spins and nails. Nearly prehistoric technologies make us travel to new dimensions.

www.gabrieldawe.com

txikle-art

Ben Wilson kaletik oinez doanean zoruari begira joaten da. Ez da batere arraroa, jende askok egiten du. Ben Wilson-ek ordea kalean itsatsitako txikleak bilatzen ditu. Bat ikusten duenean, etzan eta hura margotzen hasten da. Eta sortzen dituen artelanak ikusgarriak dira. Kale artea, proiektu berrien iturri amaigabea dela frogatzen duen beste adibide bat.

www.kuriositas.com/2010/11/ben-wilson-chewing-gum-artist-and.html

bubble-gum art

Ben Wilson look at his soles as he walks along the street. There's nothing strange about that, many people do it. Ben Wilson, on the other hand, collects the chewing gum that gets stuck to the street. When he sees a bit, he lies down and starts painting it. And the paintings are worth seeing. It's another example of how street art gives endless sources of inspiration.

www.kuriositas.com/2010/11/ben-wilson-chewing-gum-artist-and.html

KONTRAI DAKERIAK

Emakumeenganako erasoei buruzko
praktika artistikoak

SHOJA AZARI - NAZAN AZERI - MAYA BAYEVIC
LOUISE BOURGEOIS - STEFAN CONSTANTINESCU
ALICIA FRAMIS - COCO FUSCO
REGINA JOSE GALINDO - CRISTINA LUCAS
SUKRAN MORAL - BETH MOYSES
ALEXANDRA RANNER - PAULA REGO
TERESA SERRANO - AZUCENA VIEITES & COMICS

Erakusketa
2010.10.28 - 2011.02.05
asteartetik larunbatera
11.00-14.00 / 16.00-20.00

Koldo Mitxelena Kulturunea
Erakustarentoa
Urdaneta 9
20006 Donostia

Ezkerretik/Leioa Kulturaren
Departamentua / Departament de Cultura
Departament de Cultura i Turisme

Obra Social
Kultura i Turismo

INSTITUTO
CULTURAL
BASCO

eragin.com

diseinua, internet
eta argitarapenak

OSABA KUROSAWA

kurosawa marrazkilari

Akira Kurosawak bere filmeen storyboard-ak marrazten zituen. Alhondigan ikusgai dauden lanak bere azken sei filmeentzako eginiko marrazkiak dira. 70. hamarkadan, ekoizleak lortzeko arazoak zituenean, ahalik eta modu txukunenean marrazten zituen bere filmeko protagonista eta eszenak ekoizleen onespina lortzeko. Marrazkien aitzakian, film eta hitzaldi ezberdinez osatu dute Kurosawari eskainitako erakusketa. Urtarrilak 30a bitarte.

www.alhondigabilbao.com

kurosawa the draughtsman

Akira Kurosawa drew his films' storyboards. You can see this drawings for his last six films at Alhondiga. During the 70's, when he had trouble getting producers, he drew his films' main characters and scenes as well as possible in order to get producers to take his films on. Using the drawings as a starting point, various films and conferences make up this exhibition about Kurosawa. Until the 30th of February.

www.alhondigabilbao.com

3experimentia

Dantza garaikidea eta bideo esperimentalak uztartzen dituen ikus-entzunezko pieza hau, modu estraino batean erakargarria iruditu zaigu. Eta gainera 3D teknikaz filmatua dagoenez, ba apropos apropos the balde zenbaki honetan erakusteko.

<http://www.youtube.com/watch?v=1BujY-osRa8&feature=related>

3experimentia

This audio-visual piece, which looks into contemporary dance and experimental video, seems strangely attractive to us. And as 3D techniques are involved, it's particularly appropriate for this number of the balde.

<http://www.youtube.com/watch?v=1BujY-osRa8&feature=related>

sex& zen: extreme ecstasy

90. hamarkadan Hong Kong-en egin zen Sex&Zen arte martzial eta erotismo film saga liluragarria bueltan dator. 2011. urtean, erritmo eta irudimenaz gainezka egiten duten hostiko, sarketa, zaplasteko eta zurrupadak berreskuratutako dituzte. Berrikuntza batekin gainera: 3D-n. Sex&Zen originalaren zaleak, eskuak praken barruan zain gaude.

sex& zen: extreme ecstasy

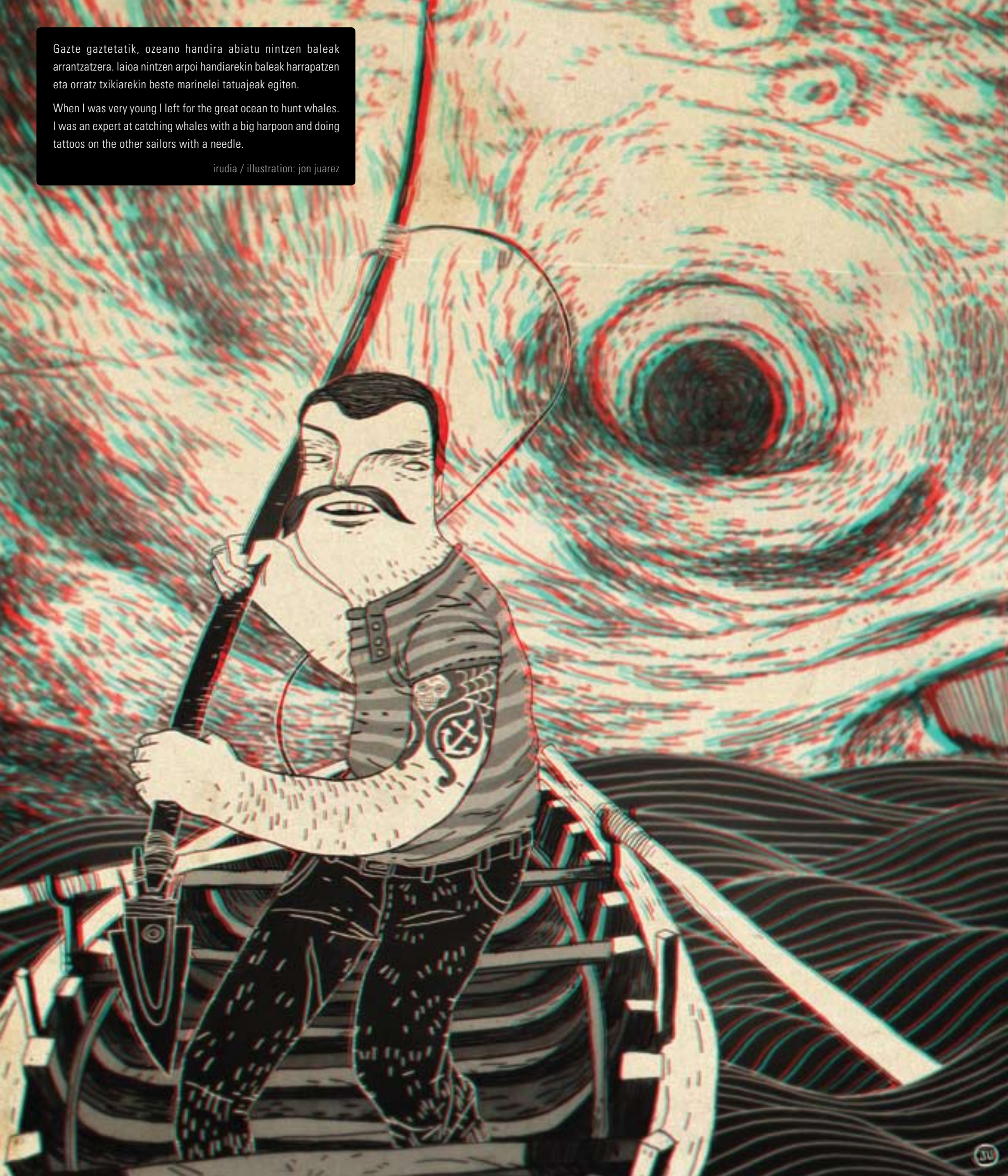
The Sex&Zen martial arts and erotic film saga, made in the 90's in Hong Kong, is back again. In 2011 they're going to bring back the blows, penetrations, hits and sucking which full of rhythm and imagination. And with a novelty: 3D. We fans of the original Sex&Zen are waiting with our hands in our pockets.

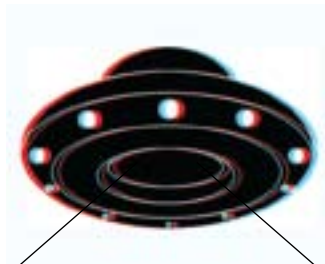

Gazte gaztetatik, ozeano handira abiatu nintzen baleak arrantzatzen. laioa nintzen arpoi handiarekin baleak harrapatzen eta orratz txikiarekin beste marinelei tatuajeak egiten.

When I was very young I left for the great ocean to hunt whales. I was an expert at catching whales with a big harpoon and doing tattoos on the other sailors with a needle.

irudia / illustration: jon juarez

abdukzioa zientzia bihurtuta abduction turned into a science

Abdukzio gertakaria gizakia ez diren izakiek borondatearen kontra bahitu eta azterketa fisiko eta psikologikoak pairatu ostean, oroitzapen erreal eta subjektiboetan oinarrituriko fenomenoak deskribatzen du.

1- Abdukzio standard baten kronologia (abduzitu ugari eginiko elkarriketetatik ondorioztatua)

- a) Atzematea.** Gizakia lurretik indarrez hartu eta espazio-ontzi batera eramaten dute. Abduzituari, azterketa medikoak edo zientifikoak egiten zaizkio. Kasu askotan borondatearen kontrako sexu harremanak gertatzen dira.
- b) Hitzaldia.** Abduzitzailerak abduzituari hitz egiten dio, eta batzuetan mezu bat ematen dio.
- c) Erakustaldia.** Abduzitua espazio-ontzian barna eramaten dute, eta teknologia garatua erakusten diote.
- d) Oroimenaren galera.** Abduzituak gertatutako ia guztiaren oroitzapena galdu egiten du.
- e) Itzulera.** Abduzitua lurrera itzultzen dute. Batzuetan, eremu ezberdin batera eta, zenbaitetan, zauriturik edo biluzik.

2- Abdukzioaren geolinguistikoa

Abdukzio kasuak mundu osoan gertatzen dira, baina harreman zuzena dute hizkuntzarekin. Bost abdukzio kasutatik lau ingelesez hitz egiten duten herrialdeetan gertatzen dira, nagusiki AEBetan.

3- Abdukzioen historia laburra

Paleo-abdukzio esaten zaie datu askorik gabe eta 60eko hamarkadaren aurretik gertatutakoei. Prentsak jaso zuen lehendabiziko paleo-abdukzioa Kalifornian dagoen Stockton-ko Daily Mail egunkariak jaso zuen. 1897an H. G. Shaw koronelak azaldu zuen gorputzetik sua zerien hiru humanoide garai saiatu zirela bera bahitzen.

Abdukzio garaikideak, ordea, 50eko hamarkadan hasi ziren, guda hotzaren hastapenekin batera. Lehenengo bi kasu ezagun egon ziren, 1957an Antonio Villas Boas nekazari brasildarrari gertatutakoa, eta 1961ean Betty eta Barney Hill senar-emazte estatubatuarrei gertatutakoa. Bi kasu horien ostean, dozenaka kasu berri gertatzen hasi ziren.

4- Abdukzioa fenomeno sozial gisa

John Edward Mack Harvard unibertsitateko psikiatrak, 150 zientzia artikulutik gora idatzi zituen, eta Pulitzer saria jaso zuen T.E. Lawrence-ren biografiagatik. 1980eko hamarkadan, abdukzioaren fenomenoak erakarrita, 800 elkarriketa egin zituen eta bi liburu kaleratu zituen gaiaren inguruan. 1992an MIT (Massachusetts Institute of Technology) prestigiotsuan abdukzioari buruzko kongresua antolatu zuen; han bildu ziren oso ikuspuntu ezberdinetako profesionalak, abduzituak eta jende eszeptikoak. Txikarra egin zuten bakarrak, ofizialki behintzat, extralurtarrak izan ziren.

Abduction phenomenon describe subjectively real memories of being taken secretly against one's will by apparently nonhuman entities and subjected to complex physical and psychological procedures.

1- The chronology of a standard abduction (deduced from interviews carried out with many abducted people)

- a) Capture.** Humans are forcefully taken from the earth in a space ship. Those abducted are medically and scientifically examined. There are often sexual relations carried out against their will.
- b) Talking.** The abductors talk to the people they have abducted and often give them a message
- c) Demonstration.** Those abducted are taken into the space ship and shown advanced technology.
- d) Loss of memory.** Almost everybody abducted suffers a loss of memory.
- e) The return journey.** Those abducted are returned to Earth. Sometimes to different places, sometimes wounded or naked.

2- Geolinguistic abduction

Abductions take place all over the world, but they also have a close relationship to language. 4 out of 5 abductions take place in English-speaking countries, most of all in the US.

3- A short history of abductions

They're called paleo abductions, little is known about them and they took place before the 60's. The first news about a paleo abduction appeared in the Stockton Daily Mail, in California. In 1897 Colonel H. G. Shaw said that 3 adult humanoids, with fire coming out of their bodies, had tried to kidnap him.

But contemporary abductions began in the 50's. Along with the start of the cold war. The first two famous cases took place in 1957, the Brazilian farmer Antonio Villas Boas' and, most notoriously, the US married couple Betty and Barney Hill's cases. After these two cases dozens of new cases started to come up.

4- Abduction as a social phenomenon

The Harvard University psychiatrist John Edward Mack Harvard wrote over 150 articles about science and won the Pulitzer Prize for his biography of T.E. Lawrence. In the 80's he was attracted by the subject and carried out 800 interviews and published two books about it. In 1992 the prestigious MIT (Massachusetts Institute of Technology) organized a conference about abductions, bringing together professional people's, abducted people's and sceptics' different points of view. The only absences, at least officially, were the extraterrestrial beings.

borderline bat korean

Hego Koreako zine jaialdi batek gonbidatzen zaitunean eta hegazkinerako txartel bat bidaltzen dizunean, bi aukera dituzu soilik. Bata joatea da, eta bestea... joatea. Bidaia hasi bezain pronto, gauza bakarra nuen buruan: bi Koreak banatzen dituen muga bisitatzea. Ondorengo hau 38. paralerora eginiko txangoaren kronika da.

Iparraldera naraman autobusean jabetzen naiz, erdi lo egon arren, Seul ez dela inoiz amaitzen. Bat batean eraikitako hiria dirudi. Zeru orratz, errepide eta auto-ilara handi bat. Ez da aukera txarra atzoko festan loari lapurtutako orduak berreskuratzeke. Zine jaialdira etorritako beste inor ez da animatu iparraldeko bizilagunak bisitatzera. Atzo, gaurko txangoaz hitz egiten nienean, extralurtar bati bezala begiratzen zidaten. Geroz eta konbentzituago nago: zine zuzendariak ez dira jende fidagarria.

Hiria amaitu bezain pronto hasten dira garitak eta alanbre hesiak. Autobusak gune berezi batean utzi nau. Karrusel baten eta barku bikingo horietako baten alboan. Hemen, aurrerantzean gida izango den emakumeak instrukzio zehatzak eman dizkigu: ezin da argazkirik egin autobusetik, ezin zaizkie argazkirik egin gune militarrei eta soldaduei. Laburbilduz, argazkiak, soilik argazkiak ateratzeko markaturik dauden guneetan egin daitezke. Pasaportea eskura izateko eskatu digu zubi baten erdian dagoen peaje moduko gune batera gerturatzen garen heinean. Soldadu bat igo da eta pasaportea aztertu du. Autobusa betetzen dutenak Hego Koreako turistak dira nagusiki. Turkiako bikote bat ere bada, eta Kanadako beste tipo bat (turista kanadiar orok bere motxilan daraman astigar hosto gorriak salatzen du). Garitak mantso-mantso pasa, eta sartu gara DMZ (demilitarized zone) izeneko zonaldera. Izendapen paradoxikoa iruditzen zait; gure gida-sargentuak azaldu digu eremu honetan lege militarra lege zibilarren gainetik dagoela.

Egia esan, ez dakit zer egingo dudana kamararekin. Ez dut nire bizitza osoan hainbeste militar ikusi gudarako prest. Badaezpada, ez dut zorroan sartuko. Tren geltoki batera eraman gaituzte eta gure gida txapa sartzen hasi da. "Iparraldekoek gure presidentea akatu nahi dute", "Iparraldeko populazioa analfabetoa da". Buf. Horrelakoetan propaganda espero duzu, baina disimulu apur batekin behintzat. Geltokiaren kanpokoaldeko lorategian emakume batzuk hostoak jasotzen dituzte lurretik. Geltokitik, Iparraldeko Korea ikusten den gune batera eraman gaituzte. Bi gauzek deitu dute nire arreta. Lehena, muga-lerroa zein nabarmen ikusten den. Hego Korear aldean arbolak daude, baina, Ipar Korea hasten den tokian, guztiak bota dituzte. Argindar arazoak dituen herrialdea da Ipar Korea, eta jendeak ahal duen tokitik ateratzen ditu erregaiak. Bigarrena, bi herrialdeak batzen dituen errepidea eta bertan dabiltzan kamioiak. Gidari galdetu diot, eta kamioi horiek Hego Koreak Ipar Korean dituen lantegietara doazela esan dit. Ipar Koreako soldata baxuez baliatuz, hegoaldeko enpresa batzuek akordio bat egin dute iparraldeko gobernuarekin eta bertan jarri dituzte lantegiak. Beste behin, kapitalismoa harrotasun nazionalaren gainetik. Gaur, turista bakoitzeko bi soldadu dugu inguruan argazkien kontua kontrolatzeko. Eta jakina, nik turistarena egin dut, hau da, komeni denaren kontrakoa. Ipar Korearuntz begira jarri dut objektiboa eta, klik! Militar bat jabetu da eta nigana etorri da oihuka. Mister! Mister! Kaguenlaputa, nireak egin du! Gatibu-lanak egitera! Nigana iritsi, eta, edukazio handiz eta ingeles perfektu batean, ateratako argazkiak ikusterik ba ote duen galdetu dit. Baietz esan diot, jakina. Erakutsi dizkiot eta zein ezabatu eta zein gorde nitzakeen esaten joan da. Tonto aurpegia jarri eta hark esandakoa egin dut. Berrito ere autobusera igo naizenean, kamara atera eta errepasoa egin dut. Bertan ateratakoak ez ziren argazkiak soilik. Bideo irudiak ere badira, eta horietako askotan azaltzen dira berez ezabatu beharko nituzkeen irudiak. Turista listilloa, gatibu-lanak merezi ditut, bai horixe!

Azkeneko bisita, iparraldeko soldaduek, 70 metroko sakoneran muga gurutzatzeko egindako 2 kilometroko tunel batera izan da. Hemen, zuzenean kamara errekitasaten dizute. Bisitarietako askok ez sartzea erabaki du. Tunelerako jeitsiera luzea da, eta beno, nolabait esateko, gune hau ez da klaustrofobiko baten ametsik gozoena. Tunelean barna sartu eta makurtuta 400 metro ibili ostean, Ipar Koreatik 70 metrora dagoen porlanezko murr zabal bateraino iritsi gara. Eremu beldurgarria da. Bero eta hezetasun handia egiten du. Ipar Koreako zenbat soldadu hilko zen lider handiaren agindupean dinamitzat eta eskuen indarrez eginiko tunel honetan? Kanpora atera naizenean, irudi batzuk atera ditut minaz gainezka dagoen baso eremu baten hertzean. Ez oso urrun, kamuflaje margoturiko bunker bat ikusi dut. Gerturatu, eta irudiak ateratzen hasi naiz beste behin. Turistaren beste akats bat. Izandako zortearekin konformatu ez eta beti gehiago nahi izatea. Hala ere, berton ez dut kontrako kartelik edo militarrik ikusi. Beranduago, autobusean zain nengoela, turista kanadiarra bunker horretatik ateratzen ikusi dudanean, konturatu naiz komunak zirela! Gida-sarjentuak zenbaketa egin eta etorritako bidetik itzuli gara. Zubiko kontrol militarra pasa, eta berrito ere noria eta barku bikingoa daudeneko parking erraldoiera eraman gaituzte. Eta han geratu naiz, beste autobusaren zain, eskuak kafez gainezka dagoen paperezko edalontzian berotzen, eta, hein handi batean, munduko zonalde militarizatuenetakoa turistentzako atrakzio parke erraldoi eta bizarro bat dela konbentzitu.

Seulera bueltan, nitaz arduratzen den neska gaztea urduri somatu dut. Berandu gabiltza sari banaketaren emanaldira joateko. Berandu iristea berdin zaidala esan diot. Hotelera noala aurretik. Ezin naizela berandu iritsi esan dit, eta irribarre txiki bat eskapatu zaio. Ez dago sari banaketa batera irabazi duzula jakinda joatea bezalako sentsazioirik...

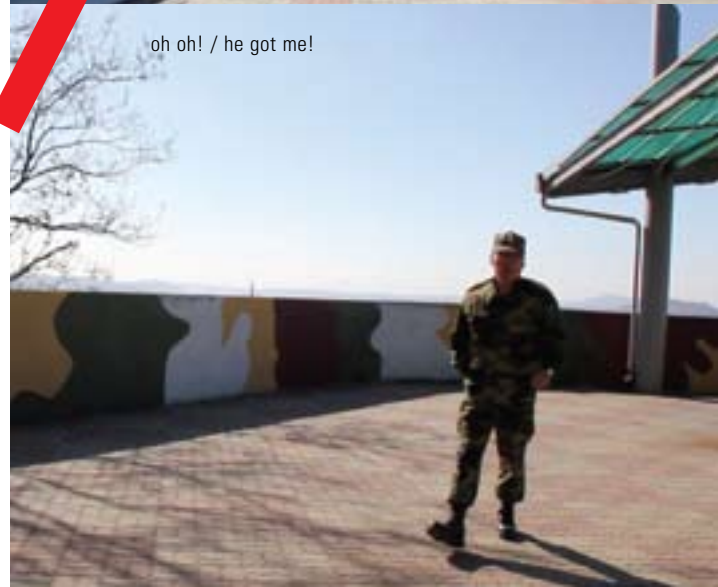
muga paisaia / border landscape

barku bikingoa / viking ship

bunker WC

oh oh! / he got me!

a borderline in korea

When you're invited to a South Korean cinema festival and they send you a plane ticket, you only have two choices. One is to go and the other ... is to go. As soon as I started the trip I only had one thing in mind: visiting the frontier between the two Koreas. This is the story of my trip to the 38th parallel.

I remember the bus that took me north, even though I was half asleep, Seoul is unending. Suddenly it seems like a city still to be built. Skyscrapers, roads and a huge traffic jam. It's a good opportunity to make up for sleep lost because of last night's party. No-one else at the cinema festival wants to come and visit the inhabitants of the north. When I talked about this trip yesterday, they looked at me as if I was an extraterrestrial. I'm more and more convinced that cinema directors are not to be trusted.

As soon as the city ends there are sentry boxes and barbed wire fences. The bus left me at a special place. Next to a carousel and one of those Viking boats. Here, the woman who is going to be our guide gives us very precise instructions: we cannot take photos from inside the bus, no photos can be taken of soldiers and military installations. In fact, photos can only be taken from specially designated places. She asks us to have our passports handy as we draw up to a type of toll in the middle of a bridge. A soldier gets on and examines our passports. Most of the people on the bus are tourists from South Korea. There is also a couple from Turkey and bloke from Canada (all Canadian tourists are given away by the maples leaves on their rucksacks). We go past the sentry boxes slowly and enter the DMZ (demilitarized zone). That terminology struck me as paradoxical when our sargent-guide told us that military law took precedence over civil law in that area.

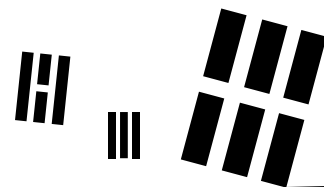
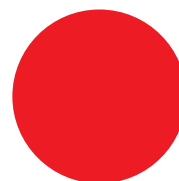
To tell the truth, I don't know what I'm going to do with my camera. I've never seen so many soldiers ready for war. Just in case, I don't put it into its case. They take us to a train station and our guide starts boring us. "The people of the North want to kill our president", "The people of the North are illiterate", ouch! You're expecting that sort of propaganda, but they could be slightly more subtle about it. Outside the station, there's a woman picking up leaves in a garden. From the station they take us to a place we can see North Korea from. Two things caught my eye. The first thing is how clearly you can see the frontier line. There are trees on the South Korean side, on the North Korean they've all been cut down. There are electricity shortages in North Korea and people get fuel from wherever they can. The second thing is the road that connects the two countries and the lorries on it. I asked our guide and she told us they were going to the factories that South Korea has in North Korea. Taking advantage of the low wages in North Korea, some companies from the South have reached agreements with the government of the North and set up factories there. Once more, capitalism triumphs over national pride. Today there are 2 soldiers for every tourist to control the photo problem. And, of course, I've done what all good tourists do, the opposite of what's safe. I've focussed on North Korea and taken photos. A soldier's realised and come screaming up to me. Mister! mister! Bugger, now I've gone and done

it. Forced labour for me! When he reaches me, he asks me very politely and in perfect English if he can see the photos I've taken. Of course I say yes. He tells me which ones I must wipe out and which ones I can keep. I put on a dumb face and do what he says. When I get onto the bus again I get my camera out again and check it once more. There aren't only photos there. There are videos too. Many of the pictures I had to erase are there. Smart alec tourist, I deserve to do forced labour, that's the truth.

The last sight was a 2 kilometres long and 70 metre underground tunnel which the soldiers from the North had built to establish the frontier. They simply take your camera away from you there. Many of the visitors decide not to go in. It's a long descent into the tunnel and it certainly wouldn't be any fun for anyone with claustrophobia. After walking hunched up for 400 metres, we reach a concrete wall which is 70 metres from North Korea. It's a frightening place. It's very hot and humid. How many North Korean soldiers died because of the dynamite and force ordered by the great leader? As I go out I take some photos the edge of a wooded area on a mine field. I see a camouflage painted bunker not far away. I go up to it and start taking photos again. Another tourist's mistake. Be happy with the luck you've had and don't always want more. In any case, I don't see any signs forbidding it or any soldiers either. A little later, when I'm waiting for the bus, I see the Canadian tourist leaving the bunkers and I realise that they're toilets. The sargent-guide counts us up and we go back the way we came. We go over the military bridge and they take us back to the giant car park with the big wheel and Viking boat. And there I am, waiting for another bus, warming my hands on a paper cup of coffee, in a strange, giant tourist attraction in the world's biggest military zone.

When I get back to Seoul, I see that the young girl who is looking after me is worried. We're late going to a prize-giving ceremony. I tell her I don't mind arriving late. I'm going to the hotel first. I can't be late, she tells me, and she has a short laugh. There's no feeling like going to a prize-giving when you know that you've won...

Seulera bueltan, nitaz arduratzen den neska gaztea urduri somatu dut. Berandu gabiltza sari banaketaren emanaldira joateko. Berandu iristea berdin zaidala esan diot. Hotelera noala aurretik. Ezin naizela berandu iritsi esan dit, eta irribarre txiki bat eskapatu zaio. Ez dago sari banaketa batera irabazi duzula jakinda joatea bezalako sentsaziorik...

kaboom! / yours

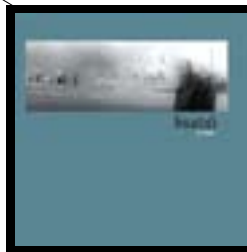
arrakasta gutxiko ikuskizuna / touristic voyeurism

Indartsu hasten da Split 77 taldearen disko berria. “Supermerkatuko neska”, anfetaminez josita dagoen kantua. “Euskal hiria gauez” dio diskoa aurkezten duen prentsa oharra. Ondo definitua. Lan borobila da, iluna eta dantzagarria, gauean sortua eta gauerako egina dagoena. Bai, Split bueltan da. Bazen garaia!

Split 77’s new disc starts with a bang. “Supermerkatuko neska” is an amphetamine powered song. The press release says it’s about night in Basque cities. A good definition. It’s a great piece of work, dark and danceable, made at night and for the night. Yep, Split are back, it was about time!

Split 77
Split 77
Noiz Pop 2010

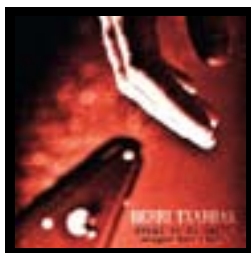
Lisabö
Ezarian
Bidehuts

Esan Ozenkik 2.000 urtean argitaratu zuen diskoa deskatalogatuta bazegoen ere, Bidehuts-ek berriz kaleratuko du Ezarian. Biniloan erosteko aukera egongo da, gainera, aurretik ez bezala. Ezarian ez da hamarkada baten lekuko bakarrik, belaunaldi batean zuzenean eragin zuen diskoa da. Lisabö-ren lana denboran iragangaitza da. Ezinbestekoa, bildumazalea bazara.

Ezarian was brought out in 2000 by Esan Ozenki and Bidehuts has brought it out again. And now, unlike before, it’ll also be available in vinyl. Ezarian is more than the sole witness to a whole decade, it influenced a whole generation. Lisabö’s work stands up to time. It’s indispensable for all collectors.

Bost disko grabatu zituen Berri Txarrak taldeak Gor Diskoetxean. Bostak dira ezinbesteko euskal rockaren azkeneko hamarkadan. Txap-ek berriz masterizatu dituen 22 kanta dira. Berri Txarrak, Ikasten, Eskuak/Ukabilak, Libre eta Jaio.Musika. Hil diskoetako abesti onenak aukeratu dituzte jarraitzaileen laguntzarekin.

Berri Txarrak recorded five discs at Gor Diskoetxea. All five are indispensable in the context of Basque rock over the last decade. Txap has remastered 22 of the songs. Their followers have helped them to choose the best songs on Berri Txarrak, Ikasten, Eskuak/Ukabilak, Libre and Jaio.Musika.Hil .

Berri Txarrak
Denak ez du balio:
singles 1997 – 2007
Gor Diskoetxea

Bide Ertzean
Don Inorrez
Hotsak 2010

Leidor Sessions diskoak ekarritako parentesia eten du Bide Ertzean-ek Don Inorrez lanarekin. Pop diskoa da, aurrekoak bezala, melodia eta konponketa txukunak erakusten dituen. Denborarekin abesti perfektuak sortzeko gai bilakatu dira, eta betiko kutsu goxoa darien abestiak sortu dituzte. Apustu segurua da Bide Ertzean.

The silence at Leidor Sessions has been broken by Bide Ertzean with their disc Don Inorrez. It’s pop music, as before, with great melodies and arrangements. Over time they’ve learnt how to create perfect songs and their songs always sound sweet. Bide Ertzean is a safe bet.

Azkeneko urteetan entzun dudak debutik onena egin du Janelle Monaek. Irudia bakarrik zaindu beharrean, kantu onak egiteaz ere arduratzen dela erakusten du. “Tightrope”, “Faster” edo “Dance or die” bezalako abestietan r&b, funk eta soularen gailurra ukitzen du. Melodia hilkorrak osatzeko gai da, gainera. Beyonce arduratuta ibiliko da dagoeneko.

Janelle Monáe’s début is the best I’ve heard for years. She’s shown that she doesn’t just take care of her image, she also knows how to give us great songs. Songs like Tightrope, Faster and Dance or Die are about as good as it gets in r&b, funk and soul. She’s shown she can put together killing rhythms. Beyonce’s already worried about her.

Janelle Monáe
The ArchAndroid
(Suites II and III)
Bad Boy records

Zea Mays
“Era”
Bonberenea

Egun, Euskal Herrian, rock talderik izatekotan, Zea Mays da hori. Urteen esperientziak bere alde egin du, eta soinu sendoa lortzen du argitaratzen duen disko bakoitzeko. Aiora Renteriaen abesteko estiloa barrenak astintzen dizkizun horietakoa da. Osoak izan nahi dutela abesten dute, entzulearen emozioak osorik harrapatzeko gai diren bitartean.

If there’s a rock group in the Basque Country today, it’s Zea Mays. The years of experience have left their mark and each of their discs has a strong sound to it. Aiora Renteria’s way of singing moves something inside us. They want to be able to be honest while they take on all of their listeners’ emotions.

text by: julen azpitarte

espazioan surfeatzen

1992 urtean estralurtar koadrila xeblebre batek gidaturiko espazio-ontziak lurrarekin egin zuen talka. Hain zuzen, Amerikako Estatu Batuetako Auburn hirian (Alabama) lurreratu zen ditzosozko aireontzia. Eskifaia rock and roll banda baten atzean ezkutatzea erabaki zuen, gizakien artean infiltratzeko asmoz, eta taldeari Man or Astroman? izena jarri zioten tripulatazaileen identitate bikoitza aipatuz.

Gizaki iparamerikarraren herri kultura ikertzen hasi eta liluratuta gelditu ziren 60ko hamarkadako doinu instrumental surf zaleekin. Hortaz, surfean ez zekiten nerabeek dantzatzeko zuten estiloa jorratzea deliberatu zuten, beti ere, punk eta garage-rock ukituekin zikinduta. Horrez gain, 50eko eta 60ko hamarkadako zientzia fikzioarekin maitemindu ziren, agian pairatzen zuten herriminaren ondorioz. Hala, sasoi horietako B Saileko film eta telesailetak samplerrak sartzen hasi ziren doinueta. Sci Fi generoarekiko obsesioa zuzenekoetara ere eraman zuten: eszenatokian astronauta jantzita agertzen ziren, thereminak jotzen zituzten eta Tesla bobinak ere erabiltzen zituzten espektakuluaren apaingarri gisa.

Zenbait kontzertu eskaini ostean, 1993an Estrus zigilu interesgarriarekin topo egin eta lehendabiziko lan homonimoa argitaratu zuten. Ezbairik gabe, euren lanik borobilena, zientzia fikziozko estetikarekin jantzitako instro-rock-and-roll maisulan garaikidea. Bi disko gehiago kaleratu ondoren, Touch and Go diskoetxe ezagunarekin sinatu zuten lurtar gehiagorengana iristeko xedearekin. Bigarren disko sorta bat argitaratu eta gero, 2001ean espaziora itzuli ziren. Lehenago, baina, Bilboko Kafe Antzokian jo zuten. Bost urtez galaxietan barrena galduta izan ostean, 2006an lurrera bueltatu ziren, Touch and Go-ren 25. urteurrenaren harira Chicagon eginiko jaialdian parte hartzeko. Harrezkeroztik, gure planetako zenbait agertokitan ikusi izan dira noizbehinka, tartean, aurtun Benidormen egin den Funtastic jaialdiaren azken edizioan. Egun kosmosean galduta omen daude. Batek daki!

surfing in space

In 1992 a peculiar bunch of extraterrestrials drove their space ship into the Earth. More precisely, the space ship landed at Auburn, Alabama, USA. The crew decided to hide itself in the disguise of a rock'n'roll band, intending to infiltrate society, and called the group Man or Astroman? in honour of the crew members' double identity.

They started looking into North American popular culture and they were fascinated by 60's surf music. So they decided to play in that style, danced by teenagers who didn't know how to surf, and to play it dirtied up with a bit of punk and garage rock. They also fell in love with 50's and 60's science fiction, maybe they were homesick. So they started using samples from B movies and tv series. They also took their obsession with Sci Fi to their concerts, dressing like astronauts, playing theremin and using Tesla reels to decorate their stages.

After playing a few concerts, they came across the interesting Estrus label and they recorded the first piece of work with which they named "man or astroman?". There is no question that their most complete piece of work is a masterpiece of contemporary instrumental rock'n'roll with science fiction aesthetics. After bringing out two more discs, they signed with Touch and Go with the aim of reaching a wider audience. After this second lot of discs, they went back into space in 2001. But before that they did play at Bilbao's Kafe Antzokia. After being lost in space for five years, they came back to earth in 2006 to take part in Touch and Go's 25th anniversary in Chicago. Since then, they have been seen on various stages on our planet, amongst others at this year's Benidorm Funtastic festival. It seems they're lost in the cosmos at present. Who knows!

musikaren dimentsioak

Rice Unibersity-k martxan jarri berri duen proiektu batek musikaren pertzepzioan parte hartzen duten ezaugarri neuronalak aztertu ditu. Ez da erraza azterketa zientifiko sakon eta interesgarria lerro eskas batzuetan laburtzea, baina, gure kolaboratzaileen artean Punset ez badago ere, musikaren dimentsioak aztertzen dituen ikerketa honen berri ematea deliberatu dugu. Jantzi betaurrekoak eta entzun!

Musikak dimentsio bi ditu: bertikala eta horizontala. Dimentsio bertikalak une berean gertatzen diren noten arteko harremana neurtzen du. Elkarrekin jotzen diren noten arteko distantzia horri "harmonia" esaten diogu, eta, hain zuzen ere, mendebaldeko musikan gehien garatu eta erabiltzen den dimentsio bertikal honi eman zaio "dimentsio bertikala" izendapena. Noten arteko interbaluak kontsonante edo disonante gisa definitzen dira. Kontsonanteak sinpleki esan nahi du interbaluak belarriari plazerra eta estabilitate sentsazioa ematen diola. Disonantea, ordea, kontrakoa da, ezinegona eta desoreka. Azalpen horren subjektibitate maila handia da. Mendebaldeko kulturaren hezitakoak hartzen gaitu oinarrian zein soinu den eroso eta zein deserosoa definitzerako orduan. Kulturaz aldatuz gero, azalpen horrek ez du baliorik. Hala ere, dimentsioen kontuan zerikurisik ez duenez, jarrai dezagun solfeo klasearekin. Dimentsio bertikala erraza iruditu bazaizue, dimentsio horizontala are sinpleagoa da. Noten eta isiltasun tarteen harremanak osatzen du. Erraz ulertzeko, musikaren denbora elementua litzateke dimentsio horizontala. Musika, beraz, noten arteko espazioan eta denboran oinarritzen da.

Dimentsio bertikala notek betetzen duten espazioa bada eta dimentsio horizontala notek denborarekin duten harremana... posiblea al litzateke denboran eta espazioan bidaiatzea ahalbideratuko lukeen musikarik? Guk ez dugu zalantzarik. Gizakiaren jardura guztien artean musika delako, ziurrenik, denboran eta espazioan bidaiatzeko modurik boteretsuena.

the dimensions of music

A recently started new project set up by Rice University has investigated the neuronal features that appear in musical perception. It's not easy to sum up an interesting and rigorous scientific investigation in just a few lines, but even though Punset is not among our collaborators, we will do our best to throw some light on the latest research into the dimensions of music. So, get your glasses on and listen!

Music has two dimensions: vertical and horizontal. The vertical dimension is composed of relationships of notes occurring simultaneously. The distances between those notes is called harmony and it is this dimension, called "vertical dimension" that has been most developed in western music. Intervals are described as being either consonant or dissonant. Consonant means simply that the interval seems stable and pleasant, while dissonant implies the opposite: unstable and unpleasant. This definition is obviously highly subjective. When defining what is either pleasant or unpleasant to the ear, we must take into consideration cultural elements that have been accepted as thus for those growing up in the West. If we change culture, this explanation loses any meaning it might have. Nevertheless, as this has nothing to do with dimensions, we'll carry on with our music classes. If you thought the vertical dimension was simple, the horizontal dimension is a real push over. It is composed of relationships among a succession of notes and silent pauses. More easily put, this would be the temporal element of music. Therefore, music is based on the space and time between notes.

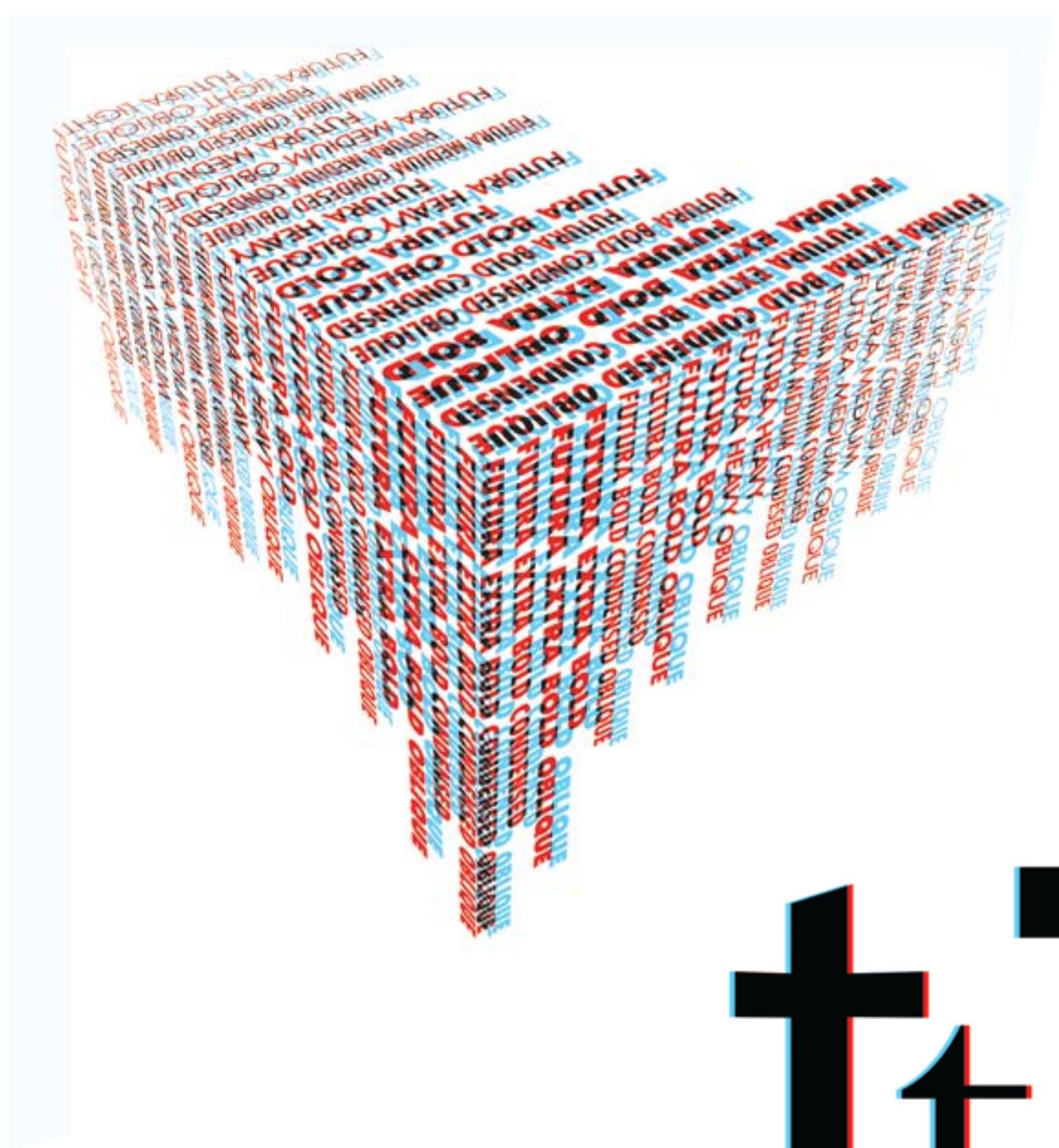
If the vertical dimension is the space filled by notes and the horizontal dimension is the relationship between notes and time... is there a music that would enable travel through time and space? We have absolutely no doubts about it. Of all human activity music is surely the most powerful way of moving through space and time.

Arpoiaz, liburuetan azaltzen zen bale zuri bat harrapatu nuen. Balea labanaz irekitzean, sabelean mezu bat gordetzen zuen botila topatu nuen. Mezua irakurtzen hasi nintzen, baina une hartan...

I caught a white whale, one of the ones you see in books, with my harpoon. When I was opening it up with my knife, I found a message in a bottle in its belly. I started reading the message, but just then...

irudia / illustration: txo!?

RE
RE
RE

RE
RE
RE

Liburua, UNESCO-ren arabera, aldizkakotasunik gabe, 49 orrialdetik gorako bolumen batean inprimaturikoari esaten zaio. Laburra bada, opuskulu edo foiletoi deitzen da, eta bolumen bat baino gehiago baditu, obra.

Definizioa, jakina, zehatza da, baina definizio geometriko bat ere badu: liburu bat poliedro bat da. Eta poliedro bat espazio finito bat da, altuera, zabalera eta sakontasun dimentsioak dituena. Hiru dimentsioko espazio euklideo bat.

Egun oso modan dago 3D simulazioaren kontua, bi dimentsioko azaleretan espazio hirudimentsionalak proiektatzea. Nik, ordea, kontrako bidea aurkeztu nahi izan dut. 3D objektu bat, poliedro bat, liburu bat, 2D irudikapen grafikoak dituena. Beno, bistadizo bat bota, eta 3D irudikapen grafikoak ere badirela ikusten dut. Baina horiek topatzeko Typex irakurri (begiratu) beharko duzue.

According to UNESCO, any publication which is not periodical and has more than 49 pages is called a book. If it is shorter, it's called an opusculum or pamphlet and, if there is more than one volume, a work.

This is an exact definition, of course, and there is also a geometrical definition: a book is also called a polyhedron. A polyhedron is a finite physical space with dimensions of height, width and depth. A three-dimensional euclidean space.

And nowadays it's very popular to project 3D simulations onto two-dimensional surfaces. But I want to suggest the opposite route. A 3D object, a polyhedron, a book with two-dimensional illustrations ... Have a look and you'll see that there are 3D graphic illustrations too. But to find them you'll have to read (look at) Typex.

www.hernan.tv

zinema estereoskopikoaren urrezko aroa

50eko hamarkadan, AEBtako gazteriak sesio bikoitzeko zinema areto txikiak betetzen zituen. II. Mundu Gerra amaitu berrian, gerra hotzaren hastapen garaian, eta mehatxu nuklearraren propagandaz elikatuta, gazteriak abentura, zientzia fikzioa eta beldurrezko filmak ikusteko irrikitan zegoen. Telebista konpetentzia gogorra bilakatzen hasia zen, eta zinema industriak telebistak eskaini ez zezakeen zerbaitekin erantzun zuen: 3D zinema.

1889an asmatu zen zinema estereoskopikoa edo 3D zinemaz ezaguna den teknika. William Friese-Green izan zen asmatzailea. Garai hartan, ordea, irudiak enfokea asko galtzen zuten eta ikuslegoari buruko min handiak sortzen zizkion. 1922an Nat C. Deverich-ek filmatu zuen betaurreko anaglifoein (kartoi urdina eta gorria erabiltzen dutenak) ikusteko lehendabiziko filma, Power of Love. 30eko hamarkadako depresioarekin batera, 3D teknika desagertu egin zen zinema komertzialetik.

II. Mundu Gerraren ostean, zinema estudioen industria indarberritu zenean, indarrez itzuli zen zinema estereoskopikoa. Arrazoeitako bat telebistaren agertzea eta zabalkundea izan zen. Zinemak formula berriak eskaini behar zituen jendea aretoetara erakartzeko. Eta berehala ikusi zuten zinema estereoskopikoa izan zitekeela formula magikoa. Bwana Devil (1952) izan zen berpizte horri hasiera eman zion filma. Estudioak jabetu ziren abenturazko zine herrikoi horretan 3Dak arrakasta handia zuela. Estudioko film klasiko eta tradizionalen alboan, B serieko filmeek herri guztietako sesio bikoitzeko zinema aretoak jendez betetzen zituzten. Vincent Price protagonista zuela, House of Wax izan zen 3D irudiez gain soinu estereofonikoa erabili zuen lehendabiziko filma. Filmaren zuzendariak, André de Toth-ek, paradoxikoki, ez zuen sekula bere sorkuntza 3Dn ikusteko aukerarik izan, begi bakarra zuelako. Hamarkada hasera horretan, B serieko 60 filmetik gora filmatu zen. Horien artean, It came from Outer Space (1953) eta Alfred Hitchcock-en Dial M for Murder (1954).

50eko hamarkadaren erdialdera, behera egin zuen 3D filmeen ekoizpenak. Filmaketa prozesu garestia zen; batetik, zinema aretoetako proiektzio tresnen moldaketa zela, eta bestetik, betaurrekoek jende askori sortzen zioten burukominak zirela, 3D filmen ekoizpena ia ia desagertu zen. Harik eta hamarkadaren amaieran, Cinemascope formatua erabiltzen hasi ziren arte. Formatu zabal horren ikusgarritasunak berriro eragin zuen 3D filmeenganako interesa. 1960an September Storm (1960) estreinatu zen, eta, bi urteren epean, 54 film gehiago ekoiztu zen teknika estereoskopikoa erabiliz. Baina, moda guztiek bezala, iraungitze data zuen eta berriro ere asko jeitsi zen ekoizpena.

3D zinema ez zen 70eko hamarkadara arte itzuli. Stereo-Vision etxeak sistema berri bat garatu zuen, eta ordura arte gertatzen ziren sinkronizazio akatsak konpontzea lortu zuten. 3Daren kalitateak gora egin zuen, eta teknika horrekin filmatu zen Avatar iritsi arte historiako 3D filme ikusiena izan dena: The Stewardesses (1970). 80eko hamarkadan ere fimateu zen pelikula sorta txiki bat. Horien artean, Spielberg-en Jaws (1983). Beste film sorta bat ere ekoiztu zen, baina ez zuten ikuslegoaren interesik piztu. Aipatzekoa da, ordea, 1986an Michael Jackson protagonista duen Captain EO filma; Francis Ford Coppolak eta George Lucasek filmatuta, Disney parkean proiektatzeko ekoiztu zen eta ia 15 urtez erakutsi da han. 2000 urtetik aurrera, badirudi bigarren urrezko aro baten hastapenetan gaudela. James Cameron-ek 2003an Ghosts of the Abyss filmatu zuen eta, aurrerago, Avatar proiektuari ekin zion.

Zinema teknologiaren aldaketa amaigabe eta azkarrari esker, egunetik egunera hobetuz doa 3D teknika, eta geroz eta efektu ikusgarriagoak lortzen dira. 50eko hamarkadan gertatu zen bezalaxe, estimulu berrien konpetentziaren aurrean (bideojokoak, Internet...) zinematik 3D teknologia berreskuratu du.

the golden age of stereoscopic cinema

In the 50's young people in the States filled up small cinemas for double sessions. With the Second World War just over, the Cold War beginning and the threat of nuclear war everywhere, young people were enthusiastic about science fiction, adventure and terror films. Competition from television had become ferocious and the cinema industry came back with something that tv couldn't offer: 3D cinema.

Stereoscopic cinema, also known as 3D cinema, was invented in 1889. William Friese-Green was the inventor. But at that time focus was often lost and this gave spectators headaches. In 1922 Nat C. Deverich made the first film to be watch using anaglyph glasses (with blue and red cardboard): *Power of Love*. The 3D technique disappeared from the cinema during the depression of the 30's.

After the Second World War, with the cinema studios returning to form, stereoscopic cinema came back with a vengeance. One of the reasons was the appearance and popularity of television. Cinema had to offer new formulae to bring people to cinemas. And suddenly they saw that stereoscopic cinema could be the magic formula. *Bwana Devil* (1952) was the film that started this renaissance. The studios realised that this adventure cinema in 3D was a huge success. Compared with classic and traditional films, B movies easily filled the double sessions in all the cinemas in every city and town. *House of Wax* used Vincent Price in the first film with 3D images and stereo sound. Paradoxically, the director, André de Toth, was never able to see his creation in 3D because he only had one eye. During that decade, more

than 60 B movies were made. They included *It came from Outer Space* (1953) and Alfred Hitchcock's *Dial M for Murder* (1954).

But towards the middle of the 50's the production of 3D films decreased. 3D films almost disappeared because it was an expensive process, cinemas had to be adapted for it and many people got headaches because of watching them. At the end of the decade, Cinemascope started to be used. This wide format brought new interest in 3D. In 1960 *September Storm* (1960) opened and within two years of that 54 more films were produced using stereoscopic techniques. But, like all fashions, it was short-lived and production soon fell once more.

3D cinema didn't come back again until the 70's. A new system called Stereo-Vision was developed and this managed to solve the previous problems with synchronisation. 3D quality was improved and this technique was used to film *The Stewardesses* (1970), the most viewed 3D film in history until *Avatar*. There were also a few of these films made in the 80's, including Spielberg's *Jaws* (1983). Another few films were made, but they didn't catch viewer's imagination. But it is worth mentioning the film that Michael Jackson starred in in 1986, *Captain EO*. Francis Ford Coppola and George Lucas filmed it, Disney produced it and it was shown at Disney for 15 years. It looks like we're in a second golden age since the year 2000. James Cameron filmed *Ghosts of the Abyss* in 2003 and then started work on *Avatar*. Thanks to ceaseless and rapid technological changes, 3D techniques are improving from day to day and there are more and more spectacular effects. Like in the 50's, there are new competitors to deal with (video games, the Internet ...) The cinema's taken to 3D once more.

gozatu
euskaraz

beste bat!!

musika
euskaraz

Noranahi goazela. Nonahi gaudela.
Gure jendearekin. Gure iritzia adierazi
nahi dugunean, geure erara. Euskara
gure bizimoduaren osagaia da. Berezkoa
dugu. Lagunen artean, gure giroan,
gure artean euskaraz.

Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia

New
the balde
t-shirts

the balde kamiseta berriek joko handia emango dizute!
buy one before they are gone!

total
15€
eragozka

☐ TOTAL MODEL
Beltze / black with yellow letters

☐ TOTAL MODEL
Beltze / black with yellow letters

☐ BALDESTORMING MODEL
Beltze / black with yellow letters

☐ musika / girl
☐ 15
☐ 10
☐ 5

☐ mutua / boy
☐ 15
☐ 10
☐ 5

☐ BALDESTORMING MODEL
Beltze / black with yellow letters

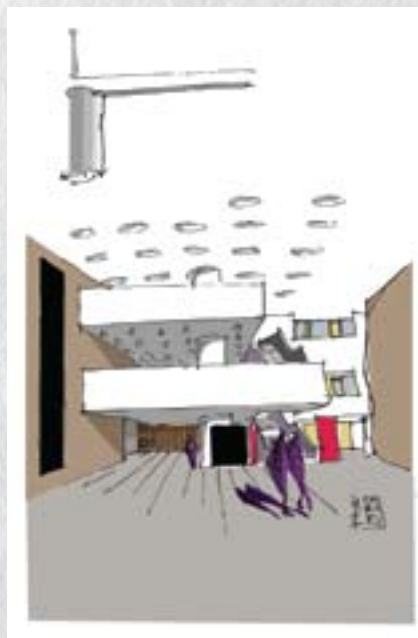
buy them at
www.thebalde.net
webgunean erosi itzazu

Itsasoan hondoratzten nintzen bitartean,
kraken baten tentakuluak barkua txikitzen
ikusí nuen. Gero, hutsunea iritsi zen.

As I was moving across the sea, I saw
a giant tentacle destroy the boat. Then
there was a blank.

irudia / illustration: txuma

Hau da gure helburuak erakusten dituen manifestoa:

1. Tokian marrazten dugu, barnean ala kanpoan, ikusten duguna zuzenean islatuz.
2. Gure marrazkiek gure inguruko istorioa kontatzen dute, bizi garen eta bidaiatzen dugun tokietakoa.
3. Marraztean, toki eta une jakin bat islatzen dugu.
4. Ikusten ditugun eszenekin leialak gara.
5. Estilo esberdintasuna ospatzen dugu, eta edozein tresna eta euskarri erabiltzen dugu.
6. Elkarri laguntzen diogu eta taldean marrazten.
7. Gure marrazkiak sarean elkarbanatzen ditugu.
8. Mundua marrazkiz marrazki erakusten dugu.

This is the manifesto we follow:

1. We draw on location, indoors or out, capturing what we see from direct observation.
2. Our drawings tell the story of our surroundings, the places we live and where we travel.
3. Our drawings are a record of time and place.
4. We are truthful to the scenes we witness.
5. We use any kind of media and cherish our individual styles.
6. We support each other and draw together.
7. We share our drawings online.
8. We show the world, one drawing at a time.

testua eta ilustrazioak / text & illustrations:
 josu maroto
<http://josumaroto.blogspot.com/>
<http://www.urbansketchers.com/>

urban sketchers

Egia ikusi ahal izateko, sakonago, bortitzago ikusteko, eta horrela guztiz bizi eta kontziente izateko, marrazten ditut inguratzen gaituzten gauzak, txinatarrek "hamar mila gauzak" deiturikoak. Marrazketa da mundua une oro berraurkitzen laguntzen didan ikasgaia. Zera ikasi dut, ez dudala benetan ikusi marraztu ez dudana, eta gauza arrunt bat marrazten hasten naizenean, haren apartekotasunaz ohartzen naizela, mirari hutsa.

Frederick Franck
The Zen of Seeing

It is in order to really see, to see ever deeper, ever more intensely, hence to be fully aware and alive, what the Chinese call "The Ten Thousand Things" around me... I have learned that what I have not drawn, I have never really seen, and that when I start drawing an ordinary thing, I realize how extraordinary it is, sheer miracle.

Frederick Franck
The Zen of Seeing

Urban sketcher Gabriel Campanario ilustratzaile eta kazetariak sorturiko blog sare eta flickr taldea da. Bertan marrazkilari edo zirriborolariok (sketchers) gure marrazkiak eta istorioak zabaltzen ditugu eta elkar topatzen dugu. Tokian tokiko marrazketaren balio artistiko, narratzaile eta hezitzailea goraipatzen da bertan, horren praktika bultzatuz eta munduan zehar gauza bera egiten duen jendea elkartuz. Mundua erakutsi nahi dugu, marrazkiz marrazki.

Urban sketcher is a blog network and flickr group created by illustrator and journalist Gabriel Campanario. Artists and sketchers can interact and share our artwork and stories there.

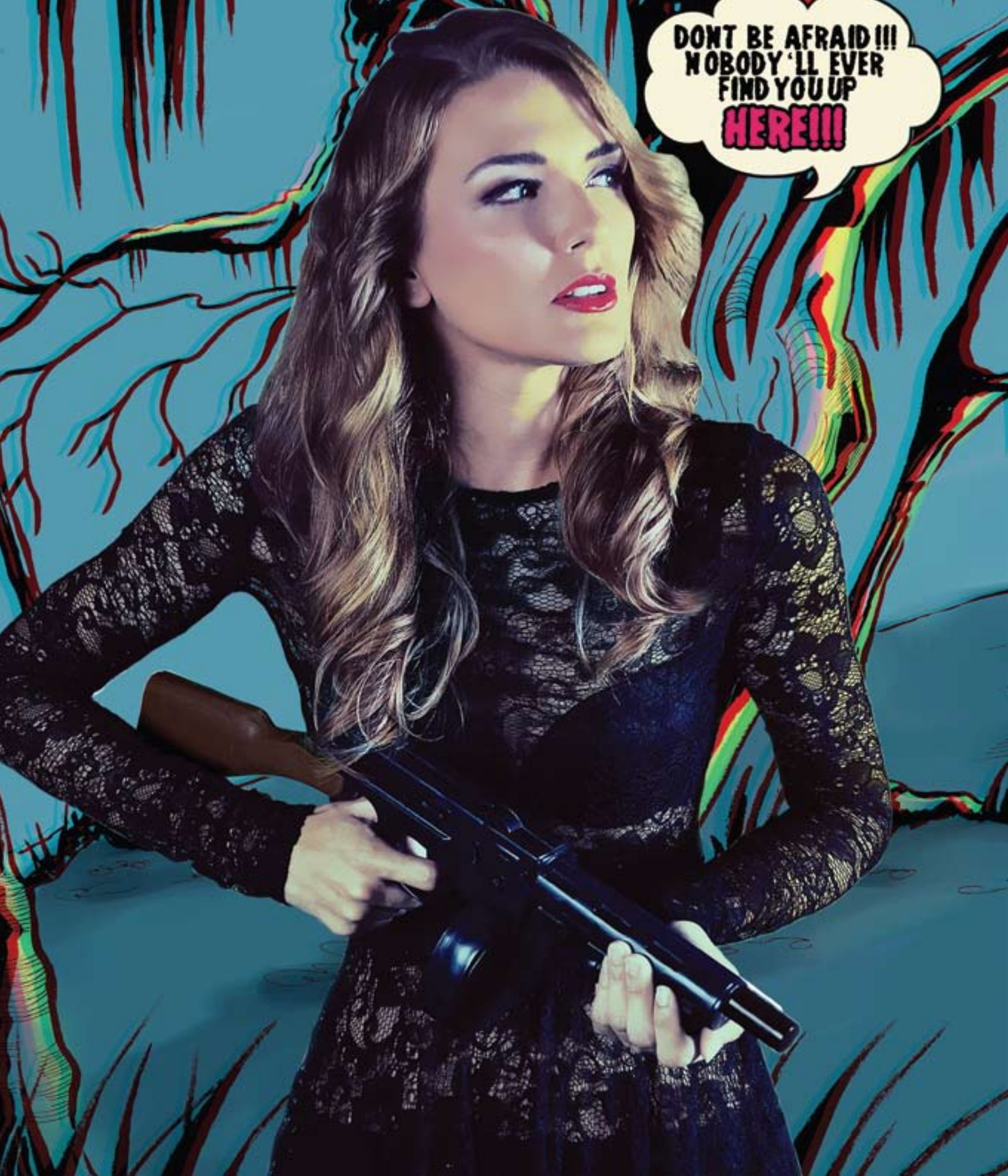
We commend the educational and narrative worth of local drawings and promote them by bringing together people from all over the world who do the same thing. We want to show the world, drawing by drawing.

SO YOU DIND'T
BELIEVE WE EXISTED!!
WELL, YOU FOOL, DO
YOU BELIEVE IT
NOW???

nigth of the living deads

sesio bikoitzeko proiektzioaren lehen atala...
grindhouse first part!

A woman with long, wavy brown hair and red lipstick is shown from the waist up. She is wearing a black, long-sleeved lace dress and holding a black handgun with both hands. She is looking off to the right with a serious expression. The background is a stylized, comic book-inspired illustration with blue and red vertical streaks and a rainbow-colored, flame-like shape on the right. A speech bubble is in the top right corner.

**DONT BE AFRAID!!!
NOBODY 'LL EVER
FIND YOU UP
HERE!!!**

I CAN'T
UNDERSTAND IT...
WHAT WENT WRONG?
WHAT... WENT...
WRONG???

jantzia / dress: sinequanone

argazkiak / shots: tatiana luna
illustration / ilustrazioa: luján fernández
argazki laguntzailea / photography assistant: renato brea
estilismoa / stylism: patricia villarroel
orrazkera eta makilajea / hairdressing & make up: vanessa barrao
modelo / model: andrea muhlova

jantzia / dress: sinequanone

blusa / blouse: sinequanone
soinekoa / skirt: sinequanone
zapatak / shoes: zara

paperpapers

entzun eragin

Urte amaierarekin batera, klasiko batzuen agerpena ziklikoa itzultzen da: Ferrero Rocher bonboiak, Eguberrietako argiak eta *Entzun* musika aldizkariaren urtekaria. Urtero lez, artikuluz luze eta sakonak, argazkiak, urteko afitxa ederrenak, komikiak, urteko talde interesgarrienekin osatutako kantu bildumaren diskoa... Ez dugu orain aurtengo zenbakian azaltzen diren musikaren eta edukien errepasoa egingo, erreseina osoa horretan pasako genuke eta. Besterik gabe, esan, musikazaleentzat ezinbestekoa dela, eta Errege Magoak, Olentzero edo dena delakoak aitaren edo amaren nobioa direnez, ez itxaron inork oparitzea eta zu zeuk eskuratu.

At the end of the year, there are always a few traditions: Ferrero Rocher chocolates, Christmas lights and *Entzun* music magazine's year book. Like every year, there are long, in-depth articles, photos, the best posters of the year, comics, a disk with songs by the year's most interesting groups ... We're not going to list all the musicians and contents in this year's number. It would take up the whole of this space. We'd just like to say that it's indispensable for music lovers and, as Olentzero and the Three Kings are always mum or dad's partners, don't wait to be given it and get hold of it yourself.

fucking artists xabier montoia. elkarlanean

Izenburuagatik soilik merezi du liburuak. Izenburuaren azpian Xabier Montoiaren izena azaltzen bada, ipuin hauen irakurketa derrigorrezkoa iruditzen zaigu. Eta hori frogatzeko erreseina hau. Hainbeste fido gara Montoiaren lumaz, ezen liburuak irakurri gabe ere gomendatu egiten dugula. Profesionaltasun falta ikaragarria geurea. Onartzen dugu. Halakoak gara "montoistak", lotsagabe hutsak.

The book's worth getting just for the title. If the name beneath the title is Xabier Montoia, we reckon these short stories are compulsory reading. That's why we're telling you about it. We trust Montoia so much that we're recommending the book to you without even having read it. We're incredibly unprofessional. We admit that. That's what Montoia's fans are like, shameless.

fikzioaren itzerrak ur apalategi. susa

Errealitatetik fikziozko dimentsiora eta fikziotik errealitatezkora salto egiten dute liburu honetako narrazioek. Umoreaz eta ironiaz gainezka egiten duten gertaeren atzean, pertsonaia zeken eta miserable samarrak aurkezten dizkigu idazleak. Kasu batzuetan, hain dira patetikoak, errukia diegula eta euren jokabidea ulertzea iristen garela. Literaturaren mundua aipatzen duten liburu gehienen modura, gai horren inguruan interesik edo ezaguerarik ez dutenentzat ez da irakurketarik gomendagarriena.

The story in this book leaps out from reality to the dimension of fiction and from fiction to reality. As well as using humour and irony, the writer shows us mean, miserable characters. Some of the characters are so pathetic that we end up pitying them and understanding their behaviour. As with most books in literature, this isn't recommended reading for people who aren't interested in or who aren't familiar with these surroundings.

encyclopedia prehistorica series robert sabuda & matthew reinhart

Liburuaz gain eskulangintza lan ederra dira "pop-up" liburuak. Entziklopedia natural honek biltzen dituen bildumak izugarriak dira. 3D efektu organiko itzela lortzen dute bertan gordetzen diren paperezko "eskulturek". Natur zientziak erakusteko modu ikusgarria da. Adi ibili, esaera garaikideak dioten moduan, "when you pop, you can't stop".

As well as being books, pop-up books are great pieces of craft. The various collections that this natural encyclopaedia brings together are amazing. These paper "sculptures" produce some fantastic organ 3D effects. A striking way to show what natural science is. Watch out, as a contemporary saying puts it: "when you pop, you can't stop".

Uharte bakarti bateko hondartza batean esnatu nintzen. Uhartea, ordea, ez zen hain bakartia. Basati batzuk azaldu ziren ni harrapatu eta jan nahian, eta ohianean barrena ihes egin nuen. Palmera artean, itxura beldurgarria zuen kobazulo bat topatu nuen, eta han ezkutatu nintzen. Kobazuloa sakona zen, eta sakontasun haren beste aldean argi bat ikusi nuen.

I woke up on a beach on an island. But it wasn't a desert island. Some savages caught me and when they made clear that they wanted to eat me, I escaped into the forest. Right there, amongst the palm trees, I found a frightening looking cave and I hid in it. It was a deep cave, and at the other end of that depth I saw a light.

irudia / illustration: imanol aizpuru

espazioaren irudikapenaren lilura the dazzle of representing space

Dimentsioez hitz egiten dugunean, ez dugu inoiz ahaztu behar aldagarriak direla. Ez hori bakarrik. Dimentsio kontzeptua gure garunaren irakurketa bat da, eta arrazoi horrexegatik liluratik asko du. Arkitekturak, oinarrian, espazioaren neurketa eta errepresentazioa erabiltzen ditu. Planoak erabiltzen ditu zeregin horretan, eta hain zuzen ere, eremu lau horretan ematen da bi eta hiru dimentsioen arteko lilura jokoa.

Plano bat, beti, gertakizun bidimentsionala da. Paperean edo ordenagailuaren pantailan marraturiko puntuek eta lerroek ez dute bi dimentsioen eremutik ihes egiteko gaitasunik. Hala ere, gizakiak asmatu du puntu eta lerro horien konbinaketaren bitartez sakontasunaren lilura sotzeko modua. Sakontasunaren ilusio horrek hirugarren dimentsioaren errepresentazioa eskaintzeko gaitasuna du. Plano batean marraturiko edozer hiru norabidetan antzeman dezakegu: gora eta behera, eskubira eta ezkerrera, aurrera eta atzera. Espazioari dagokionez, ez dago beste aukerarik. Hala ere, plano batean badira beste dimentsio berri batzuk gehitzeko aukerak: koloreak, formak, marraztutako lerroen zabalera... Plano arkitektoniko batean horiek guztiak dimentsio berriak eta aldagarriak dira, eta horrek hiru dimentsioetatik haratago eramaten gaitu.

Dimentsioen kontu horrek, ordea, esan bezala, zerikusi handia du gure burmuineko konexio neuronalekin eta gure begiratzeko gaitasunarekin eta heziketarekin. Hiru dimentsioek espazio bat sortzeko gaitasuna badute, aipaturiko beste dimentsio horiek "observazio espazio" berriak sortzeko gaitasuna dutela esan genezake. Observazio espazio horiek ez dute zerikusirik, berez, espazio tridimensionalari ematen diogun kokatze zentzuarekin. Azken finean, hiru dimentsiotako espazio horren kokatze zentzua gure buruak sorturiko zerbait besterik ez da; gure garunean sortzen den dimentsio bat baino ez. Gure garunetik kanpo ez da esistitzen altura, zabalera, sakonera, argia, kolorea, soinua, tenperatura, usaimena edo bestelako dimentsiorik. Guzti horiek ez dira errealtate objektiboak. Gure garuneko kalkulu neurolalen emaitza besterik ez dira. Horregatik dira misterio bat mendebaldeko herrialde zibilizatuen biztanleentzat beste gizaki batzuek somatzen dituzten dimentsioak. Australiako aborigenek ondarraren mugimendua irakurtzen eta ulertzen dute; eskimalek elurraren hizkuntza ulertzen dute; Amazonetako indigenak hainbeste egokitu dira oihanera, ezen bertoko parametro itxietatik ateratzen direnean eta zeruhertz zabaletara eramaten dituztenean zorabioak sentitzen baitituzte (gauza bera gertatzen zaie urte askotan preso egon direnei).

When we speak of dimensions, we should never forget that they are variable. And not only that. The concept of dimension is a reading by our brain and that is the reason why it can dazzle us. Architecture, fundamentally, uses the measurement and representation of space. It uses plans for this and it is here that the fascinating play between the second and third dimension takes place.

A plan is always a two-dimensional happening. Dots and lines drawn on paper or on a computer cannot break the boundaries of two dimensions. Nevertheless, humans have come up with the way to combine those dots and lines to create an alluring depth. This illusion of depth is able to create a representation of the third dimension. When we see anything drawn on a plan we can discern three directions: from top to bottom, left to right and from front to back. As far as space is concerned, there are no other options possible. Nevertheless, on a plan, there is the possibility to add further dimensions: colours, shapes, the width of the lines drawn... On an architectonic plan all of these aforementioned elements are new and variable dimensions and they can take us further than the third dimension.

However, the perception of these dimensions is directly related to cerebral neuronal connections, our education and our ability to visualise anything. If three dimensions have the ability to create a space, the other dimensions we have mentioned can create other dimensions called an "observation-space". These observation spaces have nothing to do with our sense of placement as regards tridimensional space. In the end, the sense we make of a three-dimensional representation is nothing other than a perception of dimension that we create in our brains. Outside of our brains there are no dimensions of height, width, depth, light, colour, sound, temperature, smell or otherwise. These are not objective realities. They are nothing more than the results of neuronal calculations in our brain. That is why dimensions recognized by other cultures are a mystery to us, the inhabitants of the civilized West. Australian Aborigines can read and understand the movements of sand and the Eskimos understand the language of snow. Native tribes of the Amazon have become such a part of their surroundings that if they are removed from the tightly closed parameters of their environment and exposed to open horizons, they become dizzy and can faint (exactly as happens to prisoners who have spent long sentences in jail).

galerian gora

gallery up

Manhattango Boweryn, Sperone Westwater arte galeria ezagunak espazio berri bat ireki du. Eta ez dio edozeini egin galeria berria eraikitzeo enkargua. Sir Norman Foster-ek (geriatrikoetan Brad Pitt-ek baino arrakasta gehiago duen arkitekto eleganteak) eta bere kideek diseinatu eta eraiki berri duten galeriaren ikusgarritasuna eta originaltasuna eztabaidatzerik ez dago. Bederatzi pisuko garaiera duen eraikuntzaren ardatza 4 x 7 metroko areto mugikorra da. Areto mugikor hori igo eta jeitsi egiten da eraikinaren egitura barnean, altuera ezberdinetan kokatutako artelanetara iritsi ahal izateko. Eraikuntza berezi honetan "pisu" kontzeptua bera erabat aldatu egiten da. Igogailu baten moduan funtzionatzen duen aretoa non geratzen den, han dagoela pisua esan genezake. Modu horretan, pisurik ez dagoela edo eta infinitu pisu egon daitezkeela esan liteke, gezurrik esan gabe.

Eraikuntzaren aurrealdea erdi gardena izanik, kaletik ikus daiteke galeriako zein pisutan dagoen zorua une oro. Zalantzarik gabe, etxe-orratz itxurako eraikuntza honek turistak eta bisitariak erakarriko ditu Bowery zonaldara. Hala ere, gisa honetako berrikuntza urbanistikoek aldaketa sozio-kulturalen iturri izaten dira auzoetan. Maila ekonomiko baxuko komunitateek alde egin behar izaten dute, diru gehiago dutenen mesedetan. "Elitizazio" edo, ingelesez, "gentrification" fenomenoaren inguruan mintzatuko gara zabalago, merezi du eta, the baldeko beste zenbakiren batean.

In the Bowery in Manhattan, the Sperone Westwater art gallery has just built and opened up a new space. And it hasn't employed just any old "Tom Dick or Harry" to do so. There is absolutely no debating the originality and the visual splendiddness of the new building designed and built by Sir Norman Foster (the elegant architect who is more popular than Brad Pitt in old folks homes) and his colleagues. The key element to the nine-story building is the moving 4 x 7 metre gallery. This mobile room moves up and down inside the structure of the building thus allowing access to works of art displayed at different heights. The concept of "floor" totally changes in this special building. Where this moving gallery that essentially functions as an elevator decides to stop is basically where the floor is, simple as that. There is no lie in saying that there are both no floors and infinite floors at the same time.

The façade of the building is semi-transparent and so the ground and upper floors are constantly visible from the street. There is no doubt that this skyscraper-style building will attract a huge amount of tourists and visitors to the Bowery neighbourhood. Nevertheless, this type of urban innovation is inevitably a source of socio-cultural change in these neighbourhoods. The less-moneyed communities are forced out in favour of the wealthier, who move in. We'll come back to this phenomenon of "gentrification" in a future issue of the balde. It's an issue that certainly merits more attention.

galerian beheara

gallery down

trampantojo: 3D betaurrekorik gabe trompe-l'œil: 3D without glasses

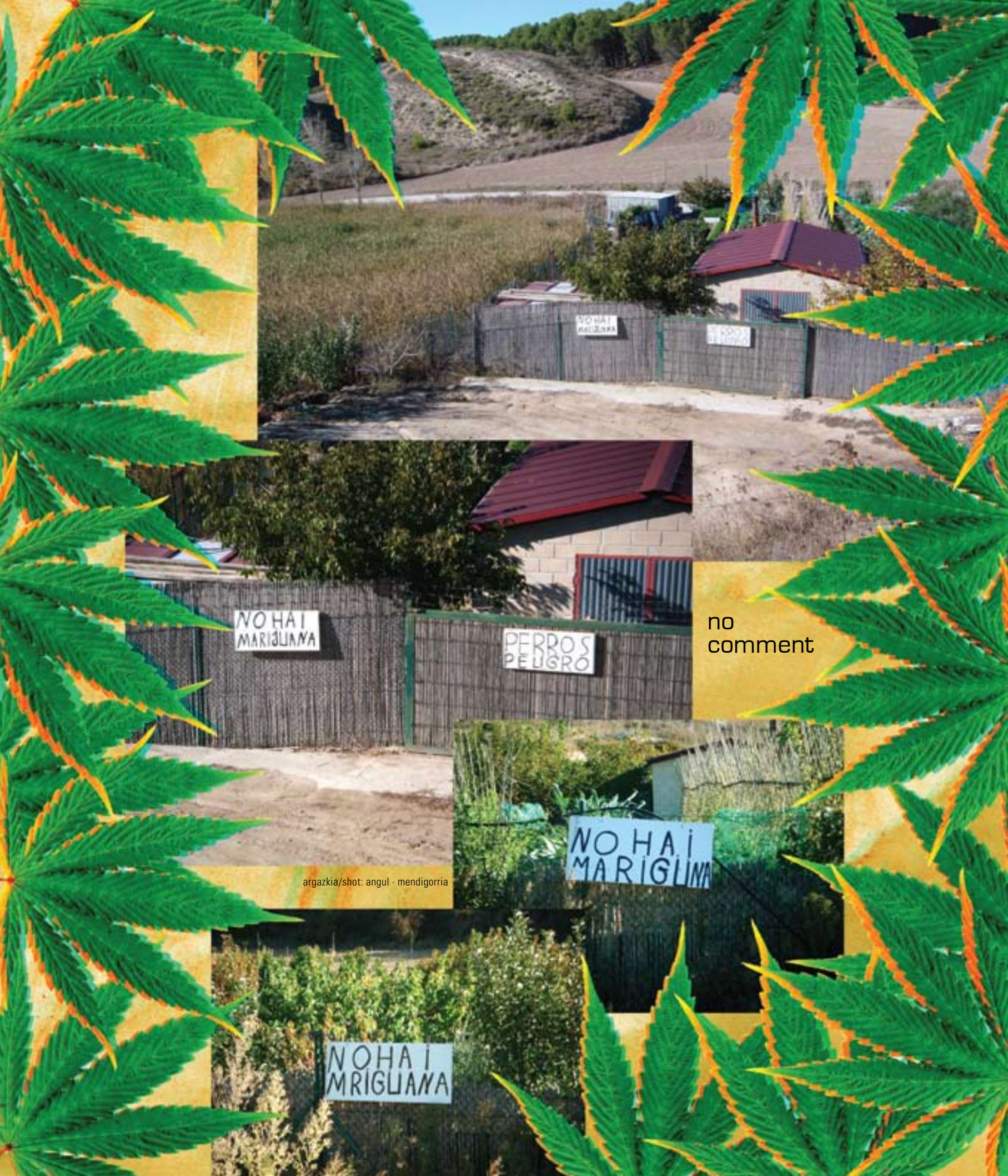
3Daren kontu hau guztia teknika berria dela pentsatzen duzuen guztiontzat, hitz eder bat ekarri dugu the baldera: trampantojo. Ez, ez du zerikusirik Paquirrinen amarekin. Espazioa ez dagoen tokian espazioa sortzeko modu bat da, begiari iruzur egiteko asmatutako teknika bat. Gazteleraz “trampa ante el ojo” esaldiaren laburpenak sortzen du hitza. Frantsesez “trompe l'œil” izenak ere argi egiten dio men iruzur horri.

Pompeiako freskoetatik hasi, pintura erligiosoaren garai ezberdinetatik pasa, eta egungo zinema dekoratuetaraino, historia guztian zehar erabili izan den pintura teknika zail eta zehatza da trampantojoa. Orokorrean, pintura mural errealistak izaten dira trampantojoak. Perspektiba faltsu bat eskaintzeko asmoarekin egiten dira. Perspektiba lantzen duen teknika zehatz bati esker, pinturak begiak engainatu eta sakontasunaren efektu optikoa lortzen du. Betaurrekorik behar ez duen 3D efektua. Pinturan landu da nagusiki trampantojoaren teknika, baina arkitekturak ere eman ditu engainu adibide aipagarriak. Gianluca Berninik eginiko Vatikanoko Scala Regia, adibidez, edo eta Borrominik Palazzo Spadan eraiki zuen Galeria Spada. Bi kasu horietan espazioaren pertzepzioa aldatu egiten da efektu arkitektonikoen bidez. Besteak beste, zutabeen altuerak aldatuz sakontasun sentsazio nabarmenagoa ematen da.

For those the balde readers who think that all this hullabaloo surrounding 3D is because it is a new technique, we have a wonderful new word for you: Trompe-l'œil. And no, it has absolutely nothing to do with trunks or horns. It's a technique for creating a space where there is none, a form of optical illusion that fools the eye. The word, in French, literally means “the misleading of the eye”.

Starting with the frescoes at Pompey, moving through the different periods of religious art down to the cinema backdrops and decoration of today, trompe-l'œil is a difficult and exact painting technique that has been used throughout history. Generally, trompe-l'œil is and has normally been used on realist mural paintings. It is used to create a false perspective. Using a specific painting technique that focuses on perspective, the artist tricks the eyes and achieves the optical effect of depth in their work. The end result is basically a 3D effect without the glasses. This technique has mainly been used in painting but there are notable examples to be found in architecture. There is Gianluca Bernini's Scala Regia at the Vatican or Borromini's Galeria Spada built in the Palazzo Spada. The perception of space is altered architectonically. Through varying the heights of columns, a much more notable depth is achieved.

NO HAI
MARIJUANA

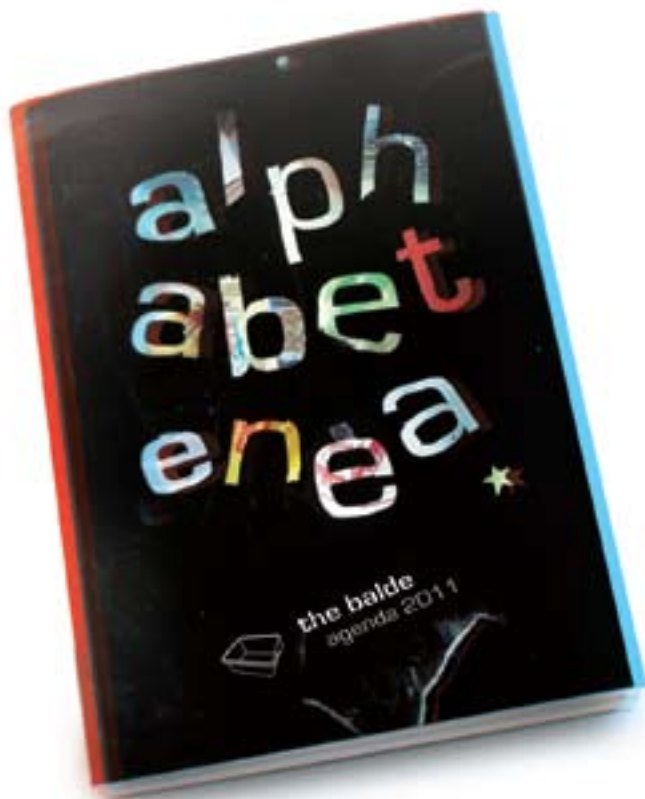
PERROS
PELIGRO

no
comment

NO HAI
MARIJUANA

NO HAI
MARIJUANA

argazkia/shot: angul · mendigorria

the balde 2011 agenda

agenda: 10 €

the balde aldizkariaren urtebeteko
harpidetza (6 ale) + agenda: 15 €

Agenda praktikoa asteka antolatuta, urteko kultur ekitaldi nagusien egutegia eta 2011. urterako, sortzaile ezberdinen eskutik, alfabetoko hizkien moldaketa berezi eta berritzailea.

An easy and practical agenda with some of the cultural meetings of the year and a new and mindblowing interpretation of the letters of the alphabet by a bunch of creators.

eskariak:

info@thebalde.net // 948 12 19 76

huggin' INCLUSIVE DESIGN

Jaka-bandolera | Bandolier-jacket

www.huggin.eu

Informazio gehiago:
www.nontzeFilmak.com

animazioa
zinema
nontzespota

||

nfk

FILM LABURREN LEHIAKETA
CONCURSO DE CORTOMETRAJES
SHORT FILM COMPETITION

10.000 €
saritan!!

www.nontzeFilmak.com

Argirantz abiatu nintzen. Iristean, teatroetan izaten diren teloi horietako bat gurutzatu nuen, eta, bat batean, zirku honetan azaldu nintzen. Orduz geroztik, hemen bizi naiz, azalean tatuaturik dudana nire patuaren istorioa kontatzen. Nire emaztea nola ezagutu nuen jakiteko beste egun batean etorri beharko duzue...

I set out towards the light. When I reached it, I walked through a theatre curtain and came out into this circus. Since then I've lived here, telling the stories that appear in the tattoos on my skin. You'll have to come again another day to hear how I met my wife...

irudia / illustration: aitziber alonso

kromoak cards

30 urtetik gora dugunontzat, orrialde hauetan ikusten ditugun kromoek oroitzapen bat baino gehiago piztuko dizkigute bat batean. Aurpegian pikorrak ateratzen hasi arte, behintzat, ez genuen mutilentzako eta neskentzako jolasen bereizketarik egiten. Jolasordura ateratzean, garaian modan zegoenari ekiten genion: txiba, goma, sokasalto, kanikak, txapak... eta kromoak. Hain zuen zere, kanikekin batera, ziurrenik azken horiek izan ziren erabili genuen lehendabiziko diru formatua.

Esku mugimendu batekin irabazten eta galtzen genituen kromoak objektu grafiko bereziak ziren. "Objektua" edo "grafiko" hitzak zer ziren ere ez genekien arren, bagenekien kromo guztiek ez zutela berdin balio. Bereizten genituen, eta maila ezberdinetan jartzen genituen marrazkia zela, forma zela edo kolorea edo brillantina zela. Haurtzarotik nerabazarorako pausoa eman behar genuenean, kromoena "maritxu"-en joko bihurtzen zen bat batean, eta kromoak zaborretara botatzen genituen kirol trogloditak bihurtuta. Eskerrak geratzen den xaxa batean gorde eta, 30 urteren ostean, altxor hau erakutsi digunik.

For those of us 30 years of age and older the cards on this page will bring back more than one memory. We never really knew how to distinguish between boys' and girls' games till we started getting spots. When it was playtime, out we went and got straight into whatever game was the 'in-thing' at the time: spinning tops, la goma, skipping ropes, marbles, bottle tops and... cards. There's little doubt that, along with marbles, cards were the first form of money we used.

You won and lost cards with a single move of your hand. Cards were special graphic objects. Though we hadn't a bull's notion then of what 'graphic' or 'object' meant, we did know that not all cards were worth the same. We split them into different levels according to their drawing, the shape, the colours or if they had a glossy sheen or not. Upon leaving childhood behind and becoming adolescents, these games with cards were suddenly for kids and wimps and as we turned into teenage sports fiends, the cards were dumped in the bin. Well, not everyone did, thankfully there are those who kept them safely stowed away in cardboard boxes under beds and in attics and now, 30 years on, we can once again feast our eyes on these little treasures.

www.siazgetaria.com

hotel

saiazgetaria
HOTEL

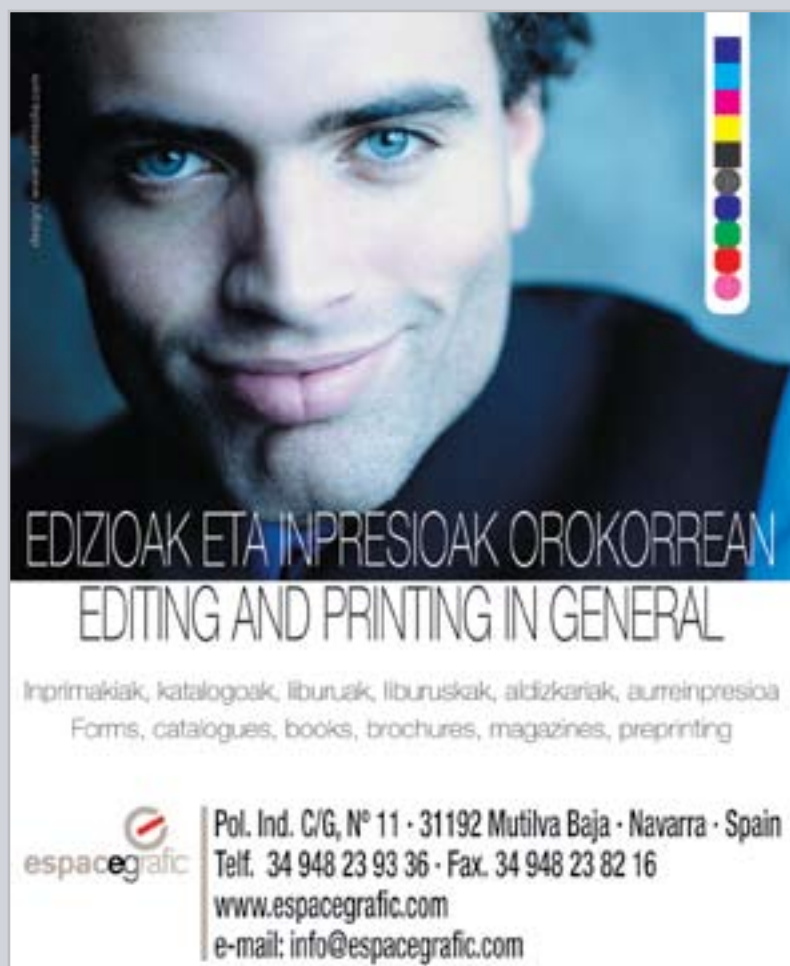
T 943 140 143 E info@saiazgetaria.com W www.siazgetaria.com

restaurante

Urepel
jalekoa

Salamanca pasealekua 3
20003 Donostia
www.urepel.net - 943 42 40 40

EDIZIOAK ETA INPRESIOAK OROKORREAN
EDITING AND PRINTING IN GENERAL

Inprimakiak, katalogoak, liburuak, liburuskak, aldizkariak, aurreinpresioak
Forms, catalogues, books, brochures, magazines, preprinting

espacegrafic

Pol. Ind. C/G, N° 11 - 31192 Mutilva Baja - Navarra - Spain
Telf. 34 948 23 93 36 - Fax. 34 948 23 82 16
www.espacegrafic.com
e-mail: info@espacegrafic.com

esan nahi duzuna...

... nahi duzun hizkuntzan

11itzulpen

Itzulpen eta zuzenketa zerbitzu profesionala

www.11itzulpen.com

windows for desire

I've recently started to receive photographs on my telephone from somebody I don't know. She obviously got her numbers mixed up and sent it to me instead of to her lover. At first it was just a couple of pictures. I wrote a message to let the mysterious sender know she had got the number wrong. I never sent it though. I had already realized that those photographs were about the only thing that would make something of my day. I imagine that invisible face at the end of that long slender neck, the pale white breasts hidden inside that bra, I imagine taking those tights off and her pixelated clear skin, the sound of her high heels click-clacking across the tiles of the floor in her house...

This morning, however, I woke up in a cold sweat. I had got used to receiving those photos not meant for me really quickly... but it hadn't occurred to me until now... What if they really were meant for me? What if she hadn't got the number wrong and the photos were taken for me?

argazkiak / shots: susana segurola

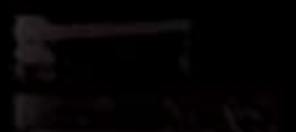

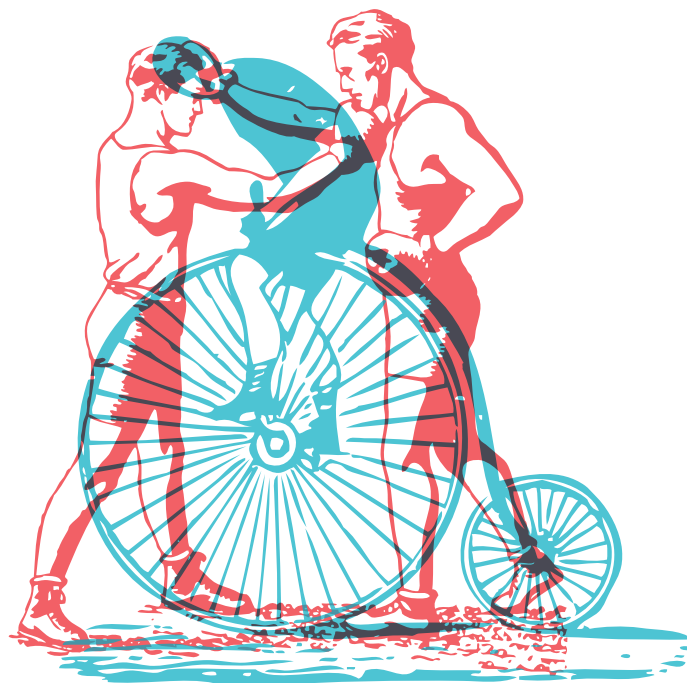
desioari leihoak

Nire telefonoan ezezagun baten argazkiak jasotzen hasi naiz. Zenbakiarekin nahastu eta maitaleari bidali beharrean niri bidaltzen dizkit. Haseran, argazki pare bat besterik ez ziren izan. Bere hanka sartzeaz abisatzeko mezu bat idatzi nion ezezagun misteriotsuari. Ez nuen bidali ordea. Ordurako susmatzen nuelako telefonoan jasotzen nituen argazkiak zirela eguna salbatuko zidaten gauza bakarra. Lepo luzearen ondoren irudikatzen dudana aurpegi ikustezina, sujetadoreak ezkutatzen dizkidan bular zuriak, mediak kendu eta bere azal pixelatu eta gardena, bere etxeko zoruko baldosetan irudikatzen dut bere takoien tak tak tak tak hotsa...

Gaur ordea guztiz izututa esnatu naiz. Berehala ohituratu naiz niretzat ez diren argazki horiek jasotzera... baina gaur arte ez zait burutik pasa. Eta niretzat badira? Zenbakia erratu beharrean niretzat atera eta niri bidaltzen badizkit?

do you want to receive the balde at home?
etxean the balde jaso nahi duzu?

15euro
6 ale/issues

izen abizenak/full name

helbidea/address

herria/city postakodea/code

herrialdea/province

tel/phone

e-posta/email

bankua/bank

kontu korrente zbkia/account number (20digit-rib):

sinadura/sign

the balde

antsoain 1
31014 iruñea
t. 948121976

donostia 11
20115 astigarraga
t. 943444422

info@thebalde.net
www.thebalde.net

24
David Prowse

1935eko uztailaren 1ean jaio zen, Bristolen.	He was born on the 1st of July 1935, at Bristol.
Bi metroko altuera eta 118 kiloko mutil puska honek halterofilia txapelketa ugari irabazi zuen.	This big man, 2 metres tall and 118 kilos in weight, won many weightlifting championships.
Erresuma Batuan ezagun egin zen 1971an "the Green man" kanpainan parte hartu zuenean.	He became famous in the UK in 1971 when he took part in the Green Man campaign.
Kanpaina horrek haurrei errepideak gurutzatzen irakasten zien. Lan horrexegatik jaso zuen Inperio Britaniarraren domina.	This campaign was to teach children how to cross the road in a safer way. He was given the MBE for this work.
Darth Vader-i gorputza eman zion aktorea da Prowse. Ingelesa eta ahots finekoa izaki, James Earl Jones-ek bikoiztu zuen.	Prowse was the actor who gave Darth Vader his body. James Earl Jones dubbed the character's fine English voice.
Frankenstein gorputzean hiru filmetan hartu zuen parte.	He provided the body in 3 Frankenstein films.
Orange Clockwork mitikoan bizkarzain isilaren papera egin zuen.	He was a silent bodyguard in the mythical film Clockwork Orange.
Londonen bizi da. Gimnasio baten jabe da eta iaz adierazi zuen, elegantzia britanikoz, prostatako minbizia duela.	He lives in London. He is the owner of a gym and last year, with typical British elegance, he announced that he had prostate cancer.

nik
zizelatzen
ditut, jaten
dituen ostren
perletan

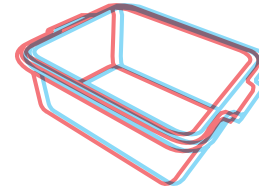
ai ene!
kaskezurak!!

uhm...
bizardun batekin
ezkonduko
zara

krakken
tintarekin tatuatuko
zaitut

ego gutxiago / lantalde gehiago
less ego / more teamwork

the balde.net

atzo, gaur eta bihar **klik bakarrera!**
yesterday, today and tomorrow in **just one click!**

the balde zenbakiak oso-osorik ikusteko aukera izateaz
gain egunero topatuko duzu proposamen berri eta
interesgarriak.

Arteziak sail berrian gainera parte hartu eta zure txokoa
izan dezakezu.

Check all previous the balde numbers.

New contents everyday.

Be a part of the balde in the new Arteziak project.

Entzun! disko-liburua jada salgai!

Edizio mugatua. Egin zaitez harpide edo egizu zure erreserba
entzun@entzun.com-en edo 948121976 telefonora deituz

15€

where to find us
the balderen kutixiak

the balde

the balderen banaketa puntua izan nahi baduzu:
if you want to distribute the balde:

+34 943 444422

+34 948 121976

info@thebalde.net

DONOSTIA

a fuego negro

650 135 373
31 DE AGOSTO - 20003
www.afuegonegro.com

TABERNA-JATETXEA

arteleku

943 453 662
KRISTOBALDEGI, 14 - 20014
www.arteleku.net

KULTURUNEA

bai & by

bai & by

943 461 927
PRIM, 14 - 20006
www.bai.by.com

HIZKUNTZA ESKOLA

botika

943 430 611
ESTERLINES, 3 - 20003
www.botika.tv

DISEINU ETA KOMUNIKAZIOA

cállate la boca

943 003 155
EDIFICIO KURSAAL
AVENIDA DE LA ZURRIOLA
www.callatelaboca.com

FASHION & DESIGN

doka

943 224 601
ERREGE ZAIN, 20 - 20008
www.doka-antzokia.com

KAFE ANTZOKIA

etxe kalte

943 429 788
MARI KALEA, 11 - 20003

DANCE CLUB

geronimo

943 420 987
LOIOLA, 6
GARIBAI, 6
C. C. BRETXA

ARROPA DENDA

goiuri

943 422 871
SAN BARTOLOME, 6 - 20007
www.goiuri.com

BIKINI DENDA

koldo mitxelena

943 112 750
URDANETA, 9 - 20006
www.kmk.gipuzkoakultura.net

KULTURUNEA

la torre de pizza

943 431 469
SAN VICENTE, 9 - 20003

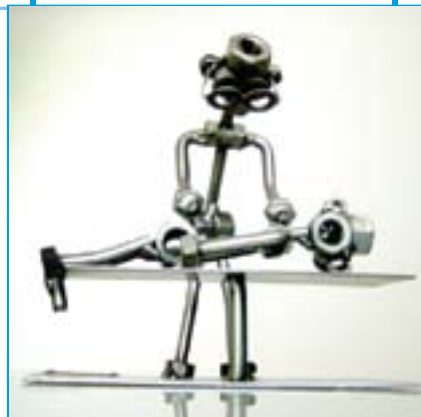
PIZZA BAR

lur lan

943 428 648
BOULEVARD, 7 - 20003
www.lurlan.org

BASEBRI PRODUKTUAK

sasoi

943 315 180
ONDARRETA PASEALEKUA, 9 BEHEA
20018

FISIOTERAPIA

urepel

943 424 040
SALAMANCA PASEALEKUA, 3 - 20003
www.urepel.net

JATETXEA

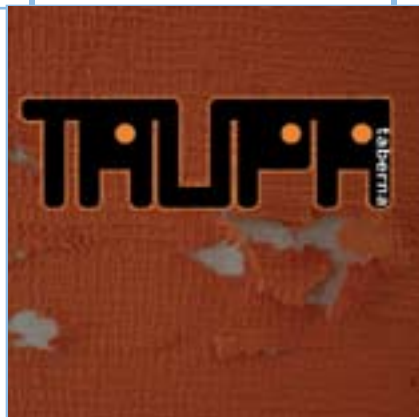
- GIPUZKOA HERRIAK

ederra

ITURRIOTZ, 12 - 20500
ARRASATE

TABERNA

taupa taberna

OTALORA, 22 - 20500
ARRASATE

TABERNA

biur

943 151 809
ERDI KALEA, Z/G - 0730
AZPEITIA

ARROPA ETA OINETAKO DENDA

sorgin

943 811 053
PAULO VI KALEA, 19 - 20730
www.sorgindenda.com
AZPEITIA

ARROPA DENDA

hache boutique

943 345 334
VITERI KALEA, 13 BEHEA - 20100
ERRETERIA

ARROPA DENDA

saiaz

943 140 143
ROKE DEUNA, 25 - 20808
www.saiazgetaria.com
GETARIA

HOTELA

aiko maiko
943 243 723
KARMELO LABAKA, 4 - 20120
www.aiko-maiko.com
HERNANI

KAMISETAK ETA ARROPA

makoki
943 557 666
KARDABERAZ 19, 1 - 20120
HERNANI

ILEAPAINDEGIA & PIERCING

S a g u

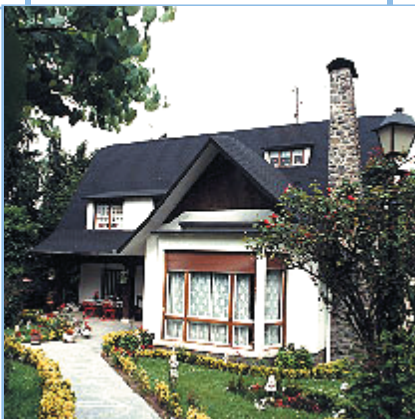
sagu mekanika
943 629 388
XARLENGO, 20 - 20300
IRUN

TAILER MEKANIKOA

sugaar
943 161 958
ELKANO KALEA, 11 - 20240
ORDIZIA

TABERNA

elduaien
943 670 052
KONDEKO ALDAPA, 30 - 20400
TOLOSA

HIZKUNTZA ESKOLA

kiribil estilistak
943 013 914
BALEA KALEA, 2 - 20800
ZARAUTZ

ILEAPAINDEGIA

BILBO

bai & by

bai & by
944 701 857
URKIJO ZUMARDIA, 22 - 48008
www.baiby.com

HIZKUNTZA ESKOLA

bizitza taberna
944 165 882
TORRE, 1 - 48005

TABERNA

boulevard
946 791 752
PLAZA DEL ARENAL, 3 - 48005
boulevardworld@boulevardworld.com
www.boulevardworld.com

KAFETEGIA

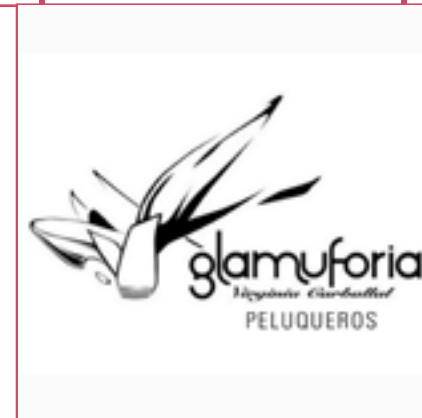
erreka
678 343 267
PLAZA NUEVA, 6 - 48005
erreka@erreka.info
www.erreka.info

EUSKAL HERRIKO OHIKO TABERNA

**fundación bilbao
arte fundazioa**
944 155 097
URAZURRUTIA, 32 - 48003
www.bilbaoarte.org

ARTE ZENTRUA

glamuforia
944 790 992
CALLE RIBERA, 2 - 48005
glamuforia@glamuforia.com
www.glamuforia.com

ILEAPAINDEGIA

irrintzi
944 167 616
CALLE SANTA MARIA, 8 - 48005
irrintzi@irrintzi.es
www.irrintzi.es

PINTXOAK & LAGUNAK

izeki
944 477 082
RAMON Y CAJAL ETORBIDEA, 26 - 48014
izekitaberna@hotmail.com
myspace.com/izekitaberna

TABERNA

jotaycé

jotayce
944 764 306
CALLE ASTURIAS, 18 (ESQUINA ISLAS
CANARIAS) - 48015
www.jotayce.net

ILEAPAINDEGIA

kalderapeko
944 164 099
TXAKUR KALEA, 1 - 48005
www.kalderapeko.com

TABERNA ETA JATETXEA

la baraque
944 160 807
CARNICERÍA VIEJA, 18 - 48005
www.labaraque.net

ILEAPAINDEGIA ETA ESTETIKA

La casa del
Bandido

la casa del bandido
607 168 132
ALAMEDA URQUIJO, 84 - 48013
info@lacasadelbandido.com
www.lacasadelbandido.com

KOPAK/PUB

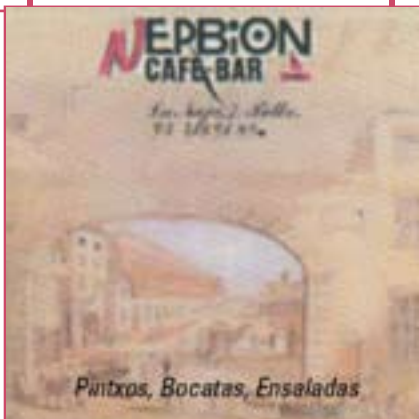
manukleart.com
946 765 108
633 438 611
www.manukleart.com
manukleart@manukleart.com

ARTE ETA MARKETING

marzana 16
944 150 137
CALLE MARZANA, 16 - 48003
marzana16@marzana16.com
www.marzana16.com

TABERNA - TERRAZA

nerbion
944 169 189
CALLE LA NAJA, 7 - 48003
nerbion@nerbion.com
www.nerbion.com

CAFE - TABERNA

el zapatero de matiko
944 463 760 | 619 222 848
C/ MATIKO, 20 - 48007
info@elzapaterodematiko.com
www.elzapaterodematiko.com

ZAPATARI ARTISAUJA ORTOPEDA

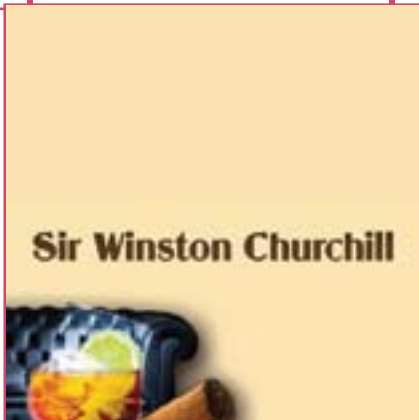
sexdlux
944 169 993
LAMANA KALEA, 2 - 48003
lola@sexdlux.es
www.sexdlux.es

DENDA EROTIKOA

silver's tavern
661 522 548
PUERTO DEPORTIVO DE GETXO LOCALES
Nº9 & Nº 10 - 48992
www.silverstavern.es

KAFETEGIA TERRAZA PUB

sir winston churchil

944 277 873

PLAZA SAGRADO CORAZÓN, 1 - 48011

info@sirwinstonchurchill.es

www.sirwinstonchurchill.es

KOPAK-PUB

skunkfunk bilbo

944 152 859

PLAZA BERRIA, 2 - 48005

www.skunkfunk.com

ARROPA DENDA

skunkfunk outlet bilbo

944 150 622

BAILEN, 21 - 48003

www.skunkfunk.com

ARROPA DENDA

atxo fun fun

946 218 339

SAN ROKE, 17 - 48200

DURANGO

TABERNA

saltsan

946 200 427

KURUTZIAGA, 40 - 48200

www.saltsan.com

DURANGO

KATERING ARDOAK

bai & by

944 915 060

ALGORTA ETORBIDEA, 76-B - 48990

www.baiby.com

GETXO

HIZKUNTZA ESKOLA

dando la brasa

AVDA. DE LOS CHOPOS, 31 - 48992

www.dandolabrasa.com

GETXO

JATETXE – TABERNA – TERRAZA

karola etxea

944 600 868

CALLE ARETXONDO, 22 - 48990

www.karolaetxea.net

GETXO

MARINEL JATETXEA

portu zaharra

944 912 901

PORTU ZAHARRA, 35 - 48991

www.portuzaharra.com

GETXO

TABERNA MITIKOA

satisategi

944 911 475

BASAGOITI ETORBIDEA, 51 - 48991

GETXO

KAFETEGIA

txakoli motagane

944 670 007

CARRETERA-UMBE Nº34) - 48950

www.txakolimotagane.com

GOIHERRI

JATETXEA

herri biblioteka

946 169 047

ABESUA, 12 - 48270

MARKINA

LIBURUTEGIA

BEHE NAFARROA GARAZI

kukuxka
0559 373 107
3 ZITADELA KALEA - 64220

LIBURU DISKA ARROPA OPARI DENDA

xibiouz
4 PLACE DU TRINQUET - 64220
www.xibiouz.com

SALTOKIA

LAPURDI BAIONA

kaliente
0559 590 242
5 PILORI KALEA - 64100
colorlatino@cegetel.net

ARROPA ETA MODA OSAGARRIAK

komodo
7 PANNECAU KALEA - 64100
komodo.baiona@wanadoo.fr

ETNIK KALAMU ARROPA DENDA

GASTEIZ

kukuxumusu
0559 595 477
24 LA SALIE - 64100
www.kukuxumusu.com

LIBURU DISKA ARROPA OPARI DENDA

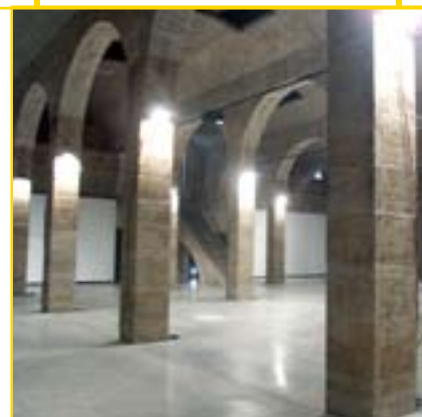
artium
945 209 021
FRANTZIA KALEA, 24 - 01002
www.artium.org

MUSEOA

bai & by
945 157 110
ADRIANO VI, 12 - 01008
www.baiby.com

HIZKUNTZA ESKOLA

montehermoso
945 161 830
FRAY ZACARÍAS MARTÍNEZ, 2 - 01001
www.montehermoso.net

KULTURUNEA

parral
945 276 833
SAN FRANZISKO XABIERKOAREN
KANTOIA, 4 - 01001

JATETXEA & TABERNA

skunkfunk gasteiz
945 138 842
FUEROS 12, - 01005
www.skunkfunk.com

ARROPA DENDA

ARABA HERRIAK

tramgrafik gunea
946 726 543
TELLERIA, 1 3C pab. - 01400
dise@tramgrafik.com
LAUDIO

PROIEKTU GRAFIKOAK

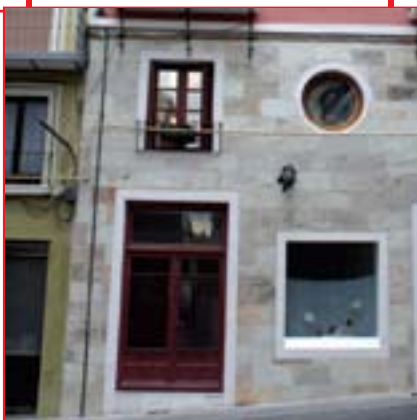

IRUÑA

bai & by
948 291 424
SAN INAZIO ETORBIDEA, 8 - 31002
www.baiby.com

HIZKUNTZA ESKOLA

beruta
KURIA 25, 31001
www.beruta.net

OIHALKERIAK

catachu
948 22 60 28
INDATXIKIA, 16 - 31001

OSTATU-APAIRUAK

el infiernito
650 937 599
KALE BERRIA, 85 - 31001
www.elinfiernitoguitarshop.com

KITAR DENDA

hunchha
948 253 731
ITURRAMA, 62 - 31008
www.hunchha.net

ARROPA DENDA

hunchha
948 253 731
SAN SATURNINO, 14 - 31001
www.hunchha.net

ARROPA DENDA

iruñeko hizkuntza eskola ofiziala
948 206 343
KOMANIA KALEA, 6 - 31001
<http://centros.educacion.navarra.es/eoip>

HIZKUNTZA ESKOLA

nuk
948 225 391
NAVARRERÍA, 1 - 31001
nuk.2009@hotmail.com

ARROPA DENDA

skunkfunk iruña
948 227 225
ARRIETA, 7 - 31002
www.skunkfunk.com

ARROPA DENDA

NAFARROA HERRIAK

itzalargiko borda
948 581 483
BERRO AUZOA - 31700
ELIZONDO
www.itzalargikoborda.com

JATETXEA

lekuona arkitektura
948 625 403
SAN ESTEBAN, 8 - 31780
julen@lekuona-arkitektura.com
BERA

ARKITEKTURA ESTUDIOA

buatxabal
686 970 618
PLAZA ZAHARRA, 5 - 31770
info@buatxabal.eu - www.buatxabal.eu
LESAKA

KAMISETAK

HAN HEMENKA

euskal etxea
933 102 200
PLAZETA MONCADA, 1 - 3 08003
www.euskaletxeak.org
BARCELONA

TABERNA, JATETXEA & KULTUR ELKARTEA

skunkfunk barcelona

933 424 384
BANYS NOUS, 6 - 08003
www.skunkfunk.com
BARCELONA

ARROPA DENDA

skunkfunk berlin

030-44033800
KASTANIENALLEE, 19-20 - 10435
www.skunkfunk.com
BERLIN

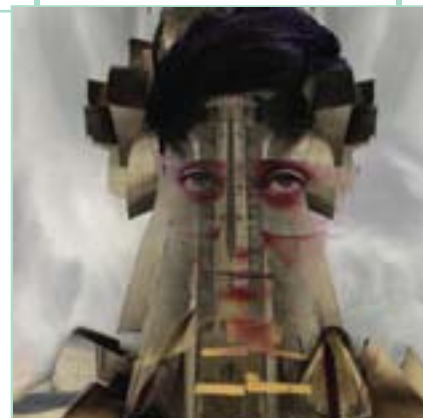
ARROPA DENDA

skunkfunk madrid

913 198 739
Hortaleza, 102 - 28004
www.skunkfunk.com
MADRID

ARROPA DENDA

la baraque

915 233 973
GRAVINA, 8 - 28004
MADRID
www.labaraque.com

ILEAPAIINDEGIA ETA ESTETIKA

euskara elkarte

+44 207 739 7339
OXFORD HOUSE, DERBYSHIRE ST. E2 6HG
www.zintzilik.org/london
LONDON

ELKARTEA

as bruixas

948 888 415
C/MAYOR 25
asbruixas@hotmail.com
SOS DEL REY CATÓLICO

JATETXE - ATERPEA

the balderen banaketa puntua izan nahi baduzu:
if you want to distribute the balde:

+34 943 444422 +34 948 121976 info@thebalde.net

the balde

Laus 2011

41ª edición de los Premios
Laus del Diseño Gráfico
y la Comunicación Visual

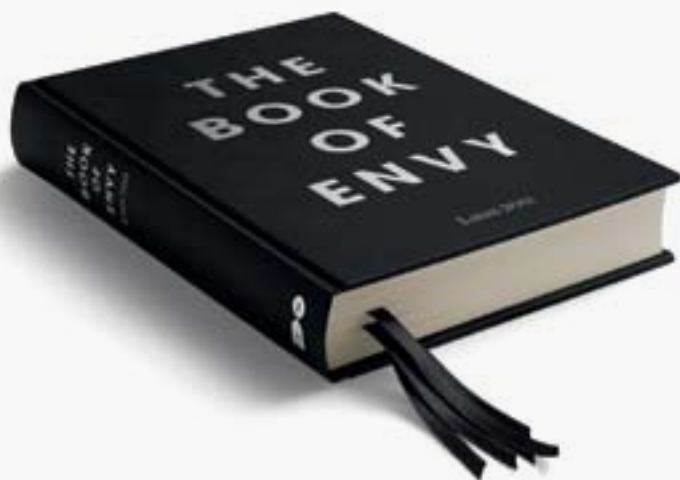
www.laus.cat

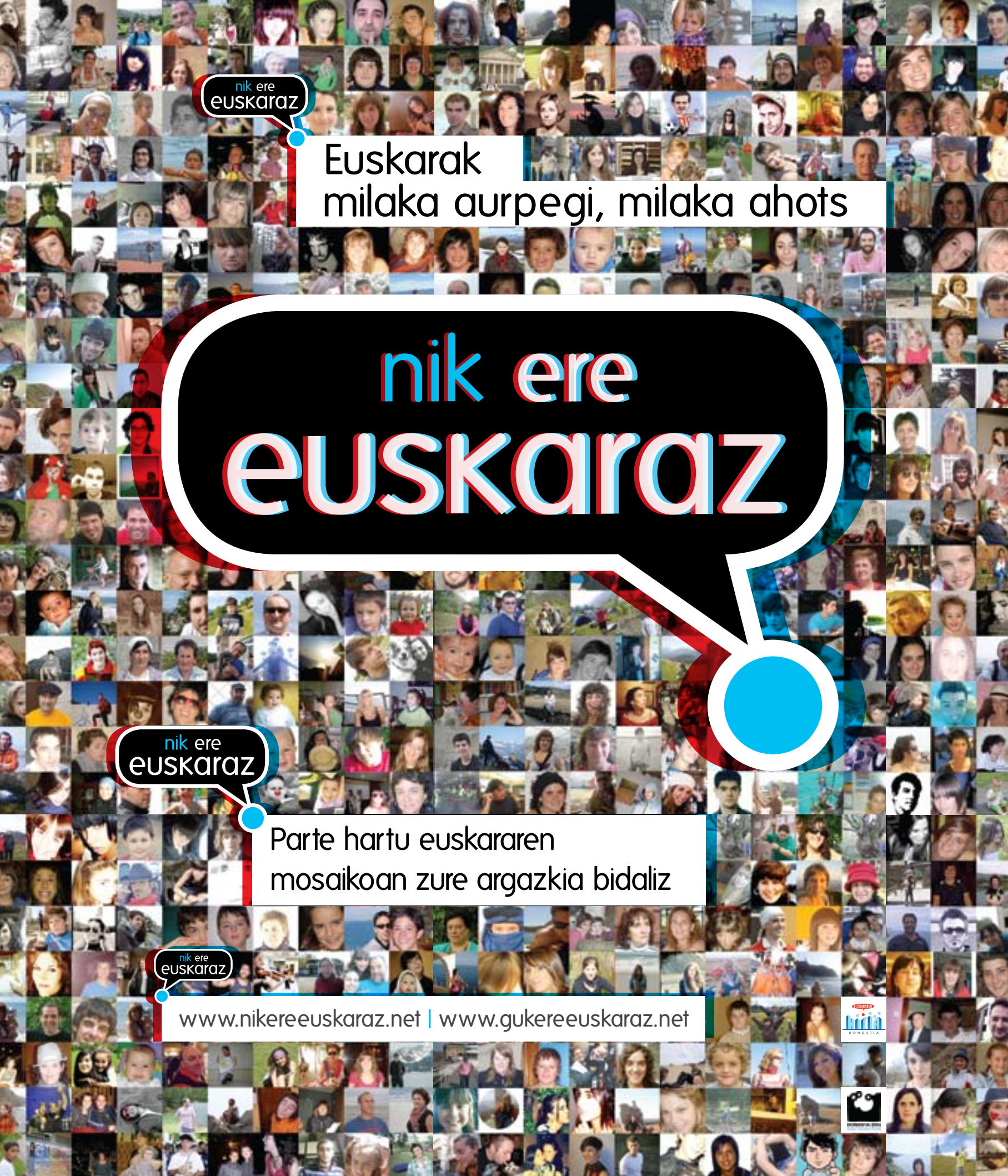
Cada año miles de diseñadores y directores de arte luchan por ocupar las concurridas páginas del tradicional libro de los premios Laus.

El día 1 de diciembre las inscripciones estarán una vez más abiertas. Vuelve la cuenta atrás para conocer los premiados que formarán parte del Libro de los Laus 2011.

adg

fad

nik ere
euskaraz

Euskarak
milaka aurpegi, milaka ahots

nik ere
eUSKARAZ

nik ere
euskaraz

Parte hartu euskararen
mosaikoan zure argazkia bidaliz

nik ere
euskaraz

www.nikereeuskaraz.net | www.gukereeuskaraz.net

